

Naročnik:

Občina Sevnica

Glavni trg 19a, 8290 Sevnica

Tel.: 07 81 61 200

E-pošta: uprava@obcina-sevnica.si

Spletna stran: www.obcina-sevnica.si

Naziv dokumenta:

STRATEGIJA STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA
za obdobje 2025 - 2035

Številka:

1220-0005/2023

Odgovorna oseba naročnika:

Srečko Ocvirk, župan Občine Sevnica

Koordinatorici:

Mojca Sešlar, vodja Oddelka za družbene dejavnosti in
Lidija Udovč, višja svetovalka za družbene dejavnosti

Strateška skupina za pripravo strategije - Lokalna akcijska skupina Starosti prijazne Občine Sevnica:

Marjetka Smolič, Darja Cizelj, Brigita Karlovšek, Robert Potočnik, Božidar Groboljšek, Ana Jelančič, Rok Petančič, Damjan Žibert, Mojca Sešlar, Lidija Udovč. Vključili so se tudi: Neža Nemec, Anita Šiško, Damjana Zupančič Lisec, Mojca Pinterič Krajnc, Marjan Ločičnik, Ivan Puc, Nada Vodišek, Nataša Rupnik

Izvajalec priprave strategije Starosti prijazne Občine Sevnica:

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje

Koordinator Slovenske mreže starosti prijaznih mest in občin

Resljeva 11, 1000 Ljubljana

Tel.: 01 433 93 01, E-pošta: info@iat.si

Spletna stran: www.inst-antonatrstenjaka.si

Odgovorna nosilka naloge: Katja Bhatnagar

Grafike:

Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje in
WHO, Age-friendly cities and communities

Datum:

December 2024

Strategija Starosti prijazne Občine Sevnica je bila sprejeta na 21. redni seji Občinskega sveta Občine Sevnica, dne 5.2.2025.

Kazalo vsebine

I	PRIPRAVA STRATEGIJE STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA.....	5
1	NAMEN, UMEMSTITEV IN STRUKTURA STRATEGIJE	6
	Namen in umestitev	6
	Opis in struktura.....	7
2	PROCES PRIPRAVE.....	10
II	IZHODIŠČA	12
3	VSEBINSKA IZHODIŠČA.....	13
4	KRATKA SLIKA STANJA	16
	Demografska slika Občine Sevnica	16
	Programi, storitve in akterji za področje staranja in sožitja med generacijami.....	17
	Slika stanja po področjih - kaj imamo in kaj potrebujemo	18
III	VIZIJA RAZVOJA.....	20
5	STRATEŠKI CILJI, PODCILJI IN NABOR UKREPOV	21
	5.1 Pregled strateških ciljev	21
	5.2 Natančen pregled strateških ciljev in podciljev ter nabor ukrepov za njihovo uresničevanje	22
6	PRIORITETNI UKREPI ZA OBDOBJE 2025 - 2030	32
IV	SKRB ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE	53
7	MEHANIZMI ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE	54
	7.1 Letni načrt (LN) in prioritetni ukrepi.....	54
	7.2 Kadrovski viri	56
	7.3 Finančni viri.....	57
8	EVALVIRANJE STRATEGIJE	58
9	POSTOPEK SPREJEMANJA STRATEGIJE	59
10	PRILOGE.....	59

I. PRIPRAVA STRATEGIJE STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA

1 NAMEN, UMESTITEV IN STRUKTURA STRATEGIJE

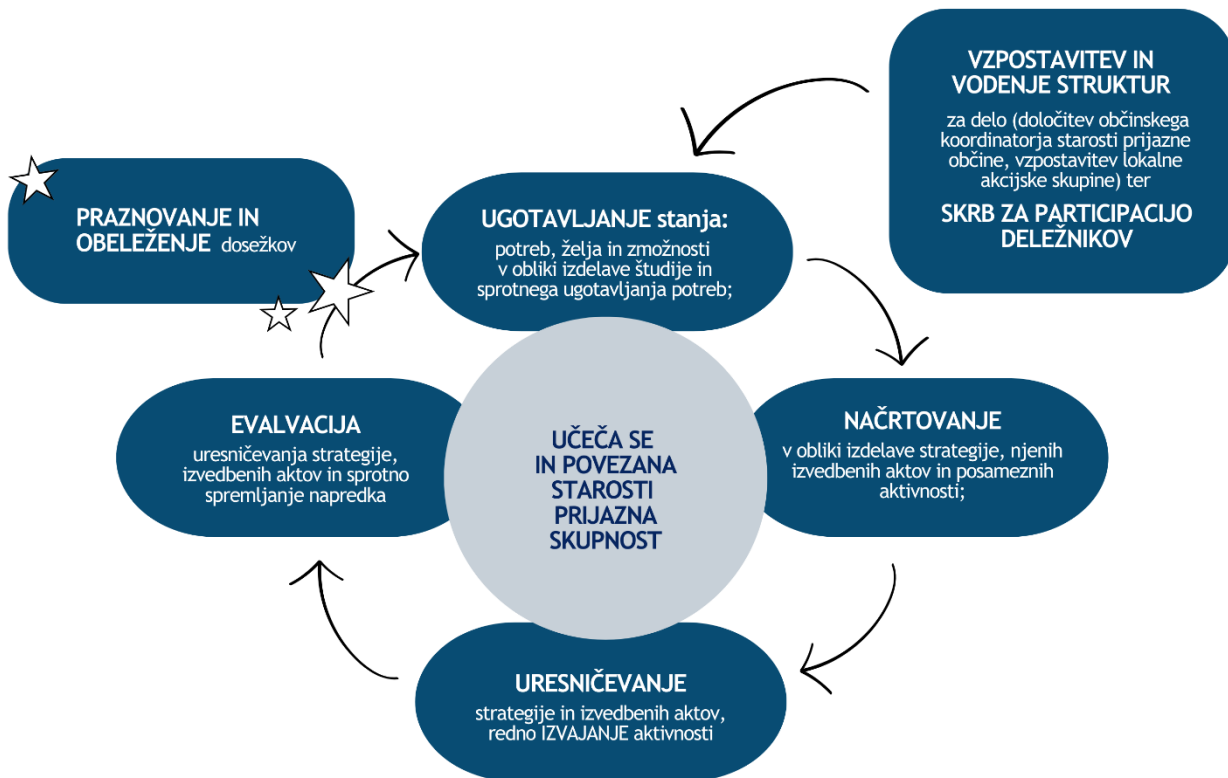
Namen in umestitev

Občina Sevnica se je odločila, da se v naslednjih letih na sistematičen način posveti urejanju področja staranja, dolgotrajne oskrbe in medgeneracijskega sožitja v občini. S tem Občina Sevnica nadaljuje svojo dolgo tradicijo na tem področju (začetki institucionalnega varstva v Domu upokoјencev Impoljca na primer segajo v leto 1952) in večletna prizadevanja in na tem področju - občina Sevnica je npr. med prvimi v Sloveniji začela razmišljati o konkretnih ukrepih za pridobivanje kadra v oskrbi.

Pozornost temu področju je smiselna zaradi splošnih demografskih trendov po svetu in v Sloveniji, predvsem pa zaradi starostne sestave same občine - v naslednjih desetletjih se bo skokovito povečalo tako število kot delež starejših občanov. Ne spreminja pa se le demografija, tudi način življenja in odnosi med generacijami se naglo spreminjajo. Obe dejstvi tako posamezniku, občanu, kot občini postavljata številna vprašanja. Kakšne storitve dolgotrajne oskrbe so v občini na voljo in kakšne bi potrebovali? So infrastruktura in bivališča prilagojena starejšim ljudem, s tem pa tudi invalidom in mamicam z vozički? Je naša družba pripravljena sprejeti starost kot eno izmed enakovrednih obdobij življenja in bo tako znala izkoristiti njene potenciale ali pa jo bo videla zgolj kot problem in jo kot tako odrivala na rob? Kaj zares pripomore k boljšemu medgeneracijskemu razumevanju? Ta in podobna vprašanja kažejo, da je potrebna več kot zgolj želja, da bi bila naša občina kraj, kjer se je lepo starati.

Nadgradnjo dosedanjega dela vidi Občina Sevnica v sistematičnem delu na področju staranja, sožitja med generacijami in dolgotrajni oskrbi. Zato se je odločila za pripravo strategije, ki je pogoj za vključitev v **Slovensko in Svetovno mrežo starosti prijaznih mest in občin**. To je program Svetovne zdravstvene organizacije, ki ga v Sloveniji koordinira Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje (IAT). Program Starosti prijaznih mest in občin (SPMO) na svetovni in slovenski ravni povezuje občine, ki imajo skupno vizijo spreminjati skupnosti v kraje, v katerih se je dobro postarati. Občinam nudi smernice, prenos dobrih praks in strokovno pomoč, da so pri teh svojih prizadevanjih čimbolj učinkovite in uspešne.

Program Starosti prijaznih mest in občin sledi petim korakom, ki se ciklično ponavljajo. Ti koraki cikla programa SPMO kažejo, da njegov namen ni zgolj pridobitev naziva ali izdelava dokumentov, ki imajo sami sebi namen. Nasprotno, strategija je v tem kontekstu pomemben mejnik na daljši poti prizadevanj lokalne skupnosti za kakovostno staranje in medgeneracijsko sožitje.

Slika 1: Koraki za razvoj Starosti prijazne občine

V tej luči lahko razumemo **neločljivo povezanost** treh dokumentov, ki so del **Strategije starosti prijazne občine Sevnica za obdobje 2025 - 2035**: Strategija starosti prijazne občine Sevnica v ožjem pomenu besede (ta dokument), Študija Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Sevnica (priloga 1 tega dokumenta) in Letni načrt 2025 (priloga 2 tega dokumenta). Poleg tega je Strategiji priložen še kratek povzetek (priloga 3), ki na nekaj straneh v grafično privlačni obliki povzema glavne točke strategije. Namenjen je širjenju osnovnih informacij, saj je tudi dobro seznanjanje in vključevanje javnosti eden od pomembnih poudarkov programa Starosti prijaznih mest in občin. V nadaljevanju sledi kratek opis in struktura osrednjih dveh dokumentov: Študije in Strategije starosti prijazne občine Sevnica.

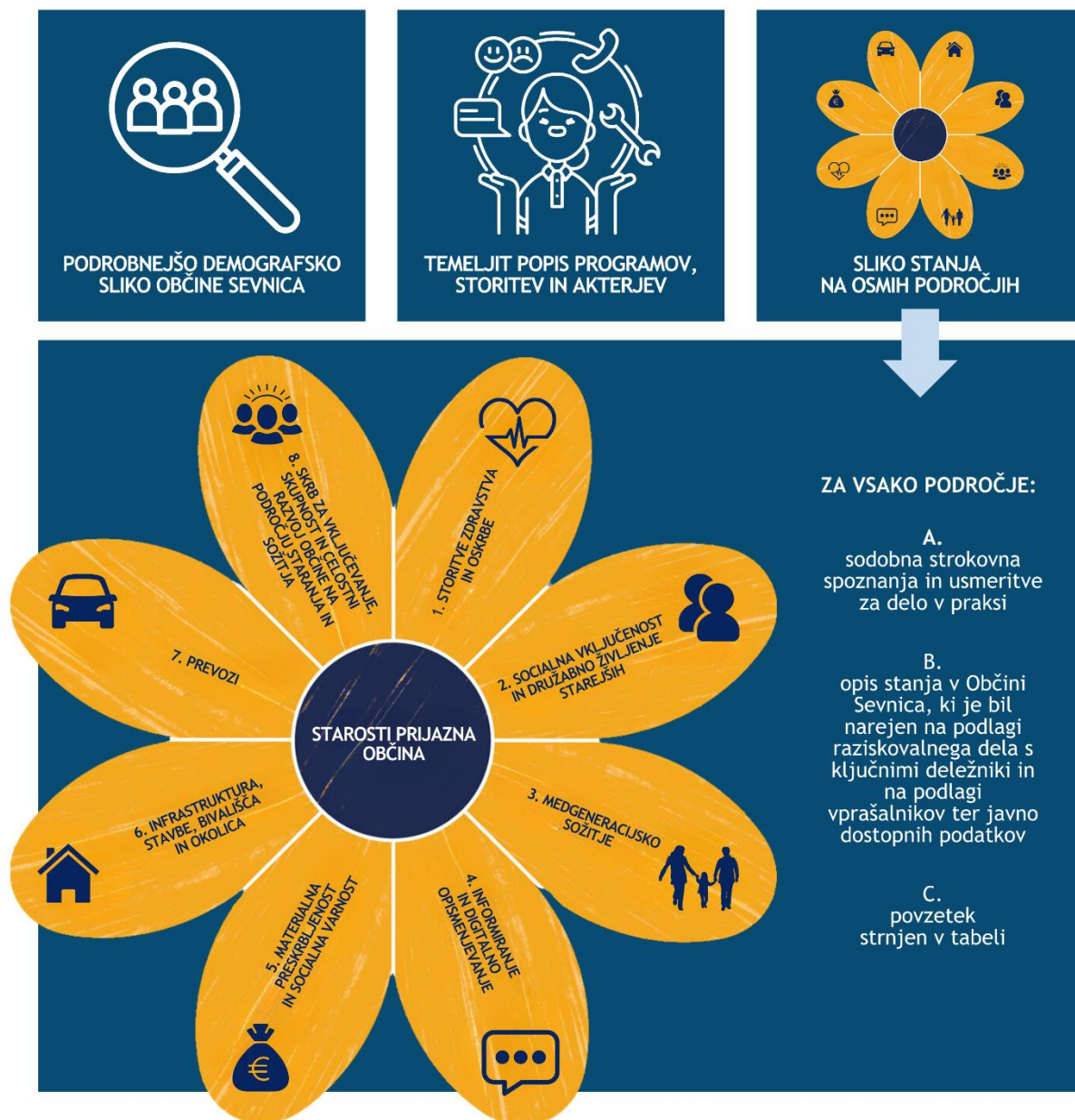
Opis in struktura

Študija Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Sevnica (priloga 1 tega dokumenta) odgovarja prvemu koraku programa Starosti prijaznih mest in občin - ugotavljanje stanja: potreb, želja in zmožnosti za področje staranja in medgeneracijskega sožitja. S tem je študija izhodiščna točka nadaljnjih prizadevanj na tem področju, v prvi vrsti za oblikovanje strategije, pa tudi za pripravo vseh naslednjih akcijskih oziroma letnih načrtov. Obenem njena uporabnost presega ta namen. Strnjena teoretična spoznanja prilagojena razmeram občine Sevnica spojena s praktičnimi usmeritvami so bogato gradivo za informiranje in ozaveščanje, za

delo delovnih skupin, orientacija pri snovanju akcij in posameznih aktivnosti tako v okviru dela SPMO kot za ostale deležnike, ki delujejo na področju staranja in sožitja v občini Sevnica.

ŠTUDIJA VSEBUJE

Slika 2: Razdelitev študije

V **Strategiji Starosti prijazne občine Sevnica** (v nadaljevanju: Strategija) je začrtana smer razvoja starejšim ljudem in vsem generacijam prijazne občine ter razvijanja sodobnih skupnostnih programov za to področje. Je podlaga za načrtovanje posameznih akcij v kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni perspektivi, osnova za črpanje domačih in evropskih sredstev za investicije ter izhodišče za vzpostavljane potrebnih struktur za zdravo staranje, integrirano dolgotrajno oskrbo v skupnosti in krepitev solidarnega sožitja v njej.

Poglejmo si na kratko njeno strukturo. Prvi dve poglavji sta uvodnega značaja in govorita o sami Strategiji starosti prijazne občine Sevnica za obdobje 2025 - 2035 ter njeni pripravi. Drugi del strategije so *Izhodišča*. Sestavljata ga poglavji tri in štiri, ki bi ju lahko poimenovali tudi temelj, saj so na tej osnovi zgrajena vsa ostala poglavja: tretje poglavje oriše vsebinska izhodišča in razvojne naloge, četrto pa povzema nekaj glavnih spoznanj iz Študije Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Sevnica. Tretji del strategije se imenuje *Vizija razvoja*, saj začrta dolgoročno perspektivo dela. V petem poglavju se nahajajo strateški cilji in podcilji, vsak podcilj je opremljen z naborom ukrepov, ki pa za izvajanje še niso zavezujoči. Iz tega nabora ukrepov se praviloma dvakrat v obdobju izvajanja strategije (za prvih in drugih pet let) naredi izbor ukrepov. Za prvo petletko se izbor ukrepov nahaja v šestem poglavju, Prioritetni ukrepi za obdobje 2025 - 2030. Zadnji del strategije je *Skrb za uresničevanje strategije*. V sedmem poglavju - Mehanizmi za uresničevanje strategije - je opisano na kakšen način se bo strategija uresničevala v praksi. Poleg že omenjenega izbora ukrepov in opisa kadrovskih in finančnih virov je najpomembnejši element za uresničevanje strategije Letni načrt. V njem so napisane konkretne aktivnosti, ki bodo pripomogle k uresničitvi izbranih ukrepov, z njimi pa tudi ciljev in podciljev strategije in so tudi finančno in kadrovske ovrednotene. Prvi letni načrt za leto 2025 je v prilogi 2 tega dokumenta. Sledi sedmo poglavje namenjeno evalvaciji uresničevanja strategije v praksi.

Slika 3: Struktura strategije

2 PROCES PRIPRAVE

Program Starosti prijaznih mest in občin (SPMO) spodbuja **sistematičen** ter hkrati **konkreten in postopen** proces, ki pomaga lokalnim skupnostim postajati bolj in bolj starosti prijazne. Vsaka občina oceni, kaj mora in zmore storiti, da bo staranju in starosti bolj prijazna. Na podlagi te ocene si začrta strateške usmeritve in konkretne korake, ki jim v naslednjih letih sledi. Kot za vse težke in kompleksne probleme (na primer naravne katastrofe, okoljsko krizo) pa tudi za demografsko krizo velja, da lahko do pravih rezultatov pridemo samo **skupaj**: politika in uprava, lokalna in nacionalna stroka, civilna sfera in starejši ljudje sami. Tako imenovana participacija ali aktivno sodelovanje vseh zgoraj naštetih deležnikov je eden najpomembnejših elementov programa SPMO. Da pa tudi zaživi, poskrbi lokalna akcijska skupina, ki skrbi za kakovostno izpeljavo vseh korakov cikla programa starosti prijazne občine na lokalni ravni, od pregleda stanja do evalvacije in spremljanja napredka. Lokalna akcijska skupina starosti prijazne občine skrbi, da individualni, politični ali komercialni interesi ne prevladajo nad skupnim dobrim, pomembna pa je tudi izmenjava informacij in povezovanje med deležniki ter naloga, da informacije v zvezi s starosti prijazno občino pridejo do čim širšega kroga različnih ljudi in širše javnosti. S tem namenom je bila takoj v začetku priprave študije in strategije starosti prijazne občine Sevnica ustanovljena lokalna akcijska skupina starosti prijazne občine Sevnica.

Delo v smeri starosti prijazne občine poteka pod tremi gesli:

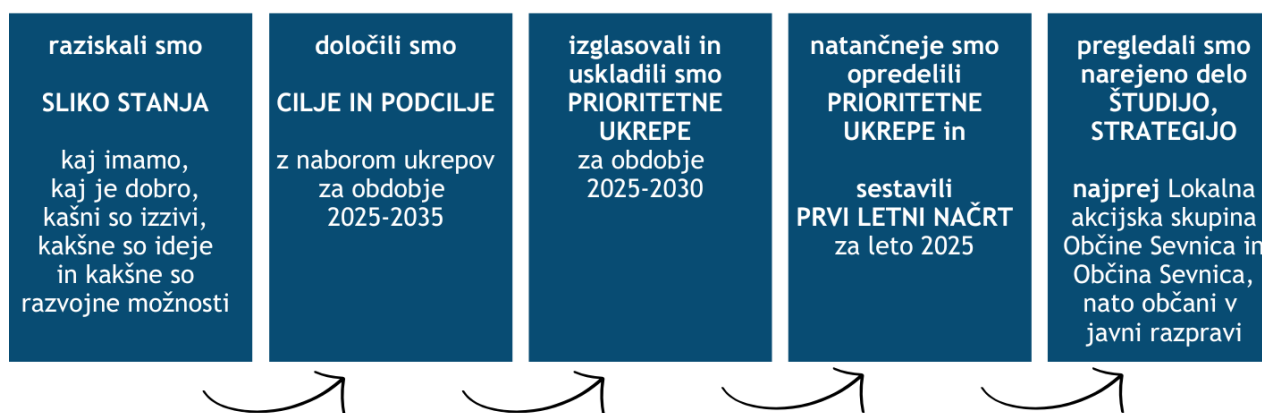
Slika 4: Usmeritev Starosti prijaznih občin

Tem načelom je sledil tudi proces tako priprave študije kot strategije. Pripravo je vodil slovenski nacionalni Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo in medgeneracijsko sožitje, ki je obenem koordinator Slovenske mreže starosti prijaznih mest in občin ter nacionalni koordinator za Svetovno mrežo starosti prijaznih mest in občin.

Z namenom sistematičnega dela sta študija in strategija pripravljena **na temelju treh virov**. Prvi vir so mnenja občanov in ključnih deležnikov, ki smo jih pridobili preko kvalitativnih vprašalnikov, ki so jih izpolnile različne kategorije občanov ter preko delavniških srečanj z lokalno akcijsko skupino starosti prijazne občine Sevnica. Drugi vir so za to področje relevantni javno dostopni podatki in občinski viri, tretji vir so svetovna in domača strokovna spoznanja in dobre izkušnje s področja gerontologije in medgeneracijskega sožitja, zlasti dobre prakse in program Svetovne zdravstvene organizacije *starosti prijazne lokalne skupnosti*, ki so povezane v svetovni in slovenski mreži starosti prijaznih občin in mest.

Oba dokumenta sta rezultat **skupnega razmišljanja in usklajevanja** predstavnikov Občine, lokalnih civilnih organizacij in starejših ljudi ter stroke na lokalni in širši ravni. Pri tem je bila odločilna vloga lokalne akcijske skupine starosti prijazne občine Sevnica (v nadaljevanju tudi LAS SPO Sevnica). V LAS SPO Sevnica so pri pripravi Študije in Strategije sodelovali: predsedniki krajevnih skupnosti, DU Sevnica, DU Šentjanž, OZRK Sevnica, CSD Sevnica - enota Posavje, TDU Loka, DUO Impoljca, ZD Sevnica, Občina Sevnica, Osnovna šola Sava Kladnika Sevnica, Knjižnica Sevnica, KŠTM Sevnica itd. Lokalna akcijska skupina je imela pet delavniških srečanj, ki so bila širše odprta tudi za zainteresirane občane (16. 4. 2024, 23. 5. 2024, 26. 6. 2024, 17. 10. 2024, 28. 11. 2024). Vzporedno so potekala tudi usklajevanja z vodstvom Občine Sevnica in Občinsko upravo. 11. 9. 2024 je bilo izvedeno tudi delavniško srečanje z večjim delom občinske uprave.

Delo je potekalo po naslednjih korakih:

Slika 5: Priprava strategije

II. IZHODIŠČA

3 VSEBINSKA IZHODIŠČA

Staranje prebivalstva je eden najbolj perečih izzivov današnjega časa. Evropska komisija je že leta 2005 izdala Zeleno knjigo z naslovom »*Odziv na demografske spremembe - nova solidarnost med generacijami*«. V Evropi in ostalem razvitem delu sveta se manjša delež mladih in odraslih, večja pa se delež starejših ljudi. Po podatkih Združenih narodov se bo do leta 2050 na svetu podvojilo število nad 60 let starih ljudi, število nad 80 let starih pa bo leta 2100 sedemkrat večje kot leta 2017.

DANAŠNJE STARANJE PREBIVALSTVA ZASTAVLJA ŠTIRI NUJNE IN MED SEBOJ NELOČLJIVE NALOGE:

1 Integrirana dolgotrajna oskrba bolnih, invalidnih in starostno onemoglih ljudi

Danes potrebuje redno pomoč pri opravljanju vsakdanjih opravil 4 % prebivalstva. Četrtno od njih oskrbujejo ustanove, tri četrtine pa doma družinski in drugi neformalni oskrbovalci, ki so le deloma deležni javne in strokovne razbremenilne pomoči; tako je v dolgotrajni oskrbi osebno udeleženih 10 do 20 % evropskega prebivalstva. V prihodnje bo delež prebivalcev, ki bodo odvisni od oskrbe, dva do trikrat večji, kakor je danes. Nekateri vidijo v teh podatkih zgolj finančno breme, celostni pogled na situacijo pa odkriva v njej edinstveno priložnost za učenje solidarnosti sodobne družbe, saj se solidarnosti lahko učimo le v praksi, na primer pri pomoči bolnim in onemoglim. Zato je odločilno vprašanje kako vzpostaviti finančno, kadrovsko in humano vzdržno dolgotrajno oskrbo. Evropske države zadnje četrto stoletje odgovarjajo na to nalogo z intenzivnim razvojem nacionalnih sistemov integrirane dolgotrajne oskrbe. V Sloveniji je bil 21. 7. 2023 sprejet **Zakon o dolgotrajni oskrbi**. Namen zakona o dolgotrajni oskrbi je postaviti v središče posameznika, ki dalj časa (dolgotrajno) potrebuje oskrbo. Glede na to, da si večina ljudi, tudi ko opeša in zboli, želi živeti doma, zakon krepi mrežo storitev v skupnosti - to je v lokalnem okolju kjer nekdo živi. Hkrati pa kot eno od možnosti ljudem omogoča tudi institucionalno varstvo (npr. možnost izbire oskrbe v domovih starejših občanov).

Odločilni akter za razvoj in implementacijo dolgotrajne oskrbe so lokalne skupnosti oziroma občine. Naloge občine, ki jih ob sprejemu strategije določa zakon, so spremljanje izvajanja dolgotrajne oskrbe (v nadaljevanju DO) na domu in delovanje javne mreže na domu na območju občine, pri čemer lahko občina ustanovi javni zavod za opravljanje DO na domu ali podeli koncesijo na podlagi javnega razpisa. Za uspešno implementacijo na lokalni ravni pa je poleg določil zakona naloga občin tudi informiranje in ozaveščanje, povezovanje z vstopnimi točkami in izvajalci storitev ter skrb za razvoj storitev na lokalni ravni. Trenutno nepokrita pa je tudi sistematična skrb in podpora družinskim in drugim neformalnim oskrbovalcem. Občina iz

občinskega proračuna zagotavlja finančne vire za zgoraj opisane naloge, razen za storitve DO in stroške dela koordinatorja DO, ki se krijejo iz sredstev za DO.

2 Kakovostno in zdravo staranje

Kakovostno in zdravo staranje pomeni osebno in skupnostno prizadevanje za čim bolj zdravo, aktivno in dostojanstveno človeško življenje od rojstva do smrti. Staranje a) je vseživljenjski kronološki proces, na katerega nimamo vpliva, b) so funkcionalne spremembe človeškega organizma, duševnega delovanja in ravnanja, na katerega imamo z zdravim načinom življenja velik vpliv, in c) je doživljanje samega sebe v določeni starosti, ki ga usmerja človek sam pod vplivom socialnega okolja. V ožjem pomenu besede pa je kakovostno in zdravo staranje načrtna skrb za življenje v **tretjem življenjskem** obdobju po upokojitvi, ki zagotavlja čim boljše zdravje in samostojnost ter lepo sožitje med generacijami. To je neprecenljiva naložba v razvoj na osebni in družbeni ravni: ne le da s tem preprečujemo prezgodnje pešanje in potrebo po dolgotrajni oskrbi, pač pa skrbimo za poln razvoj potenciala, ki ga upokojenska generacija nosi v sebi. S programi starosti prijazne občine sodobna lokalna skupnost poskrbi za učinkovite programe usposabljanja za zdravo, aktivno in v skupno dobro usmerjeno ter dostojanstveno staranje sorazmerno zdravemu delu ljudi po 60. letu starosti, ki danes tvori četrtno prebivalstva, v prihodnjih letih pa se bo ta delež povečal na 40 %.

3 Gospodarski razvoj ob staranju zaposlenih

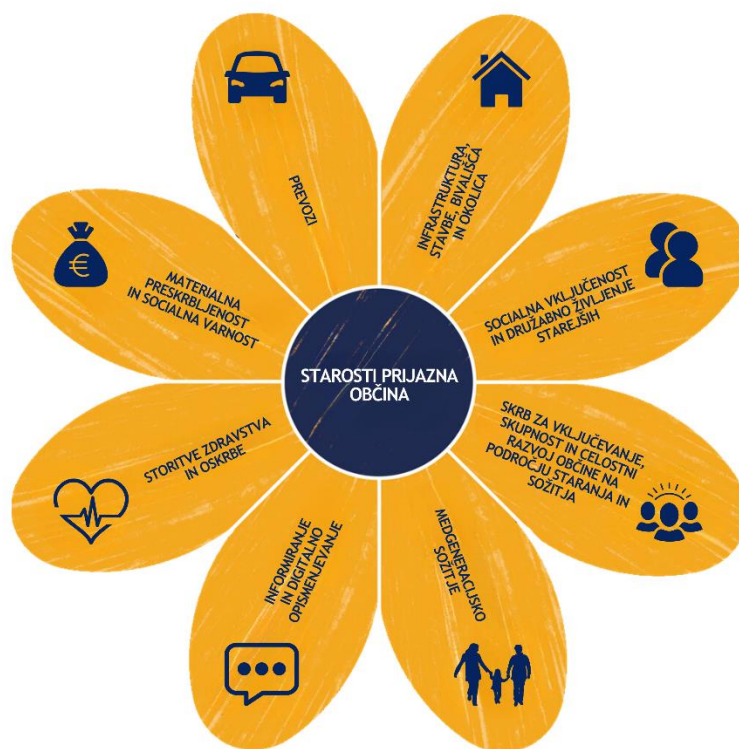
Delež prebivalcev, ki so v zaposlitveni starosti od 20 do 65 let, se zmanjšuje - pada proti polovici populacije. Na tej demografski realnosti bo temeljil celoten razvoj v prihodnjih desetletjih. Ker je gospodarska učinkovitost pogoj za kakovostno socialno življenje in sožitje, bi se s padanjem konkurenčne moči na domačem in tujem trgu podrla socialna varnost vseh generacij, od otrok in družin preko bolnih in invalidnih ljudi do upokojencev. Dobre izkušnje pri skrbi za gospodarsko učinkovitost prihajajo iz podjetij po Sloveniji in svetu, ki so se sistematično lotila ukrepov ob staranju zaposlenih. Izdelala so učinkovito strategijo svojega razvoja ob staranju zaposlenih. Sistematično usposabljaajo celotno vodstvo za menedžment sinergičnega sodelovanja med starejšimi in mlajšimi. Zaposlene, ki so stari nad 50 let, usposabljaajo za kakovostno nadaljevanje delovne kariere, za uspešno sodelovanje z mlajšimi zaposlenimi, za ustrezno prenašanje delovnih izkušenj in pripadnosti podjetju na mlajše ter za pripravo na njihovo zdravo življenje po upokojitvi. Mlade zaposlene usposabljaajo za učinkovito sodelovanje s starejšimi, za posredovanje njihovih novih znanj starejšim ter za prevzemanje izkušenj od njih.

4. Učenje celotnega prebivalstva za *ново solidarnost med generacijami*

Pogoj, da se družba razvija uspešno in harmonično, je pravična porazdelitev dobrin in bremen med mlado, srednjo in tretjo generacijo; taka skupnost je enako prijazna vsem generacijam. Za tak razvoj se mora danes skupnost zavestno usmerjati v sistematično usposabljanje za sodelovanje in povezanost. Ko se prazni rezerva socialnega kapitala iz tradicionalnih vzorcev sožitja, je nujno **učenje celotnega prebivalstva za *ново solidarnost med generacijami***, kot pravi evropski demografski dokument. Ti programi so namenjeni mladi, srednji in upokojenski generaciji v kraju in povezovanju vseh v harmonično lokalno skupnost. Od uspešne rešitve te naloge je odvisna uspešnost reševanja vseh treh prej navedenih demografskih nalog.

Spremenjene demografske razmere vplivajo na vse vidike življenja družbe. Zato program Starosti prijaznih mest in občin opredeljuje **OSEM KLJUČNIH DOMEN**, ki jih je potrebno upoštevati pri vseh prizadevanjih za razvoj starosti in vsem generacijam prijazne skupnosti:

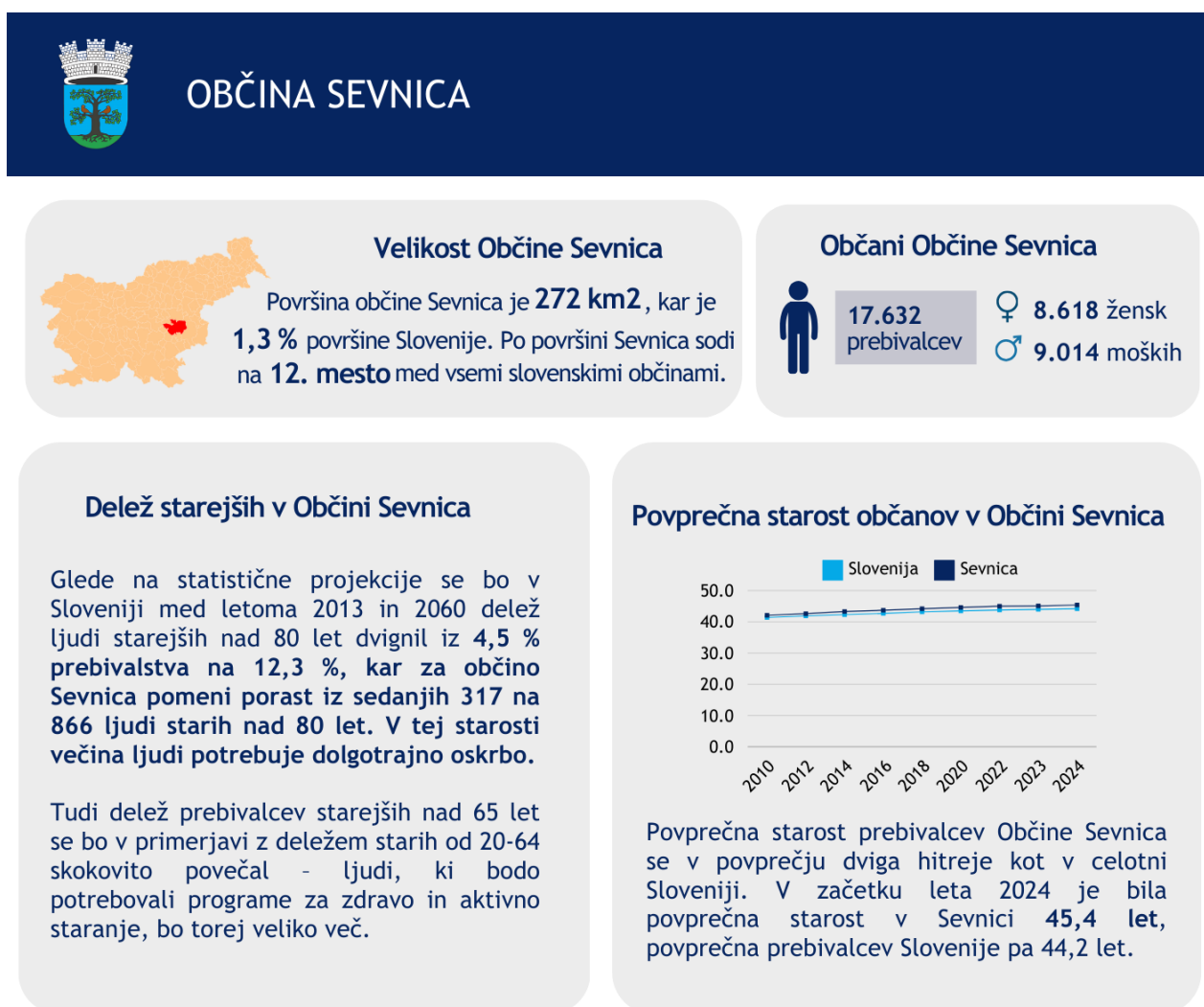

Slika 6. Osem domen Starosti prijaznih mest in občin

KRATKA SLIKA STANJA

V nadaljevanju je predstavljen kratek povzetek slike stanja v Občini Sevnica, ki daje pomen temu, da gradimo na že obstoječem in ne iz točke nič, obenem pa tudi na dobro raziskanih dejstvih in razmerah. V njem so najprej predstavljena najosnovnejša demografska dejstva. Sledita seznam programov, storitev in akterjev za področje staranja in sožitja med generacijami ter slika stanja, v kateri je za osem področij izpisanih nekaj ugotovitev kaj občina Sevnica že ima in kaj potrebuje. Opozoriti pa moramo, da gre zgolj za grob povzetek; originalno sliko stanja in celotno študijo si lahko preberete v prilogi 1 te strategije *Študija Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Sevnica*.

Demografska slika Občine Sevnica

Slika 7: Demografski podatki, vir: Stat.si

Programi, storitve in akterji za področje staranja in sožitja med generacijami

PROGRAMI, STORITVE IN AKTERJI ZA PODROČJE STARANJA IN SOŽITJA V OBČINI SEVNICA

ZDRAVSTVENO VARSTVO

ZDRAVSTVENI DOM SEVNICA

- Patronažna služba
- Center za krepitev zdravja Sevnica
- Center za duševno zdravje odraslih Posavje

FORMALNA OSKRBA

POMOČ NA DOMU

- Center za socialno delo Posavje (enota Sevnica)

DOMOVI ZA STAREJŠE

- Dom upokojencev in oskrbovancev Impoljca
- Dom upokojencev Sevnica
- Trubarjev dom upokojencev Loka pri Zidanem Mostu

NEFORMALNA OSKRBA

DRUŽINSKI OSKRBOVALCI - svojci, ki skrbijo za svoje kronično bolne, invalidne in starostno onemogle družinske člane

DRUGI NEFORMALNI OSKRBOVALCI - sosedje, prijatelji, znanci

SOCIALNO VARSTVO

CENTER ZA SOCIALNO DELO

- Center za socialno delo Posavje (enota Sevnica)

PODROČJE VZGOJE IN MEDGENERACIJSKEGA SODELOVANJA

VRTCI,

OSNOVNE ŠOLE,

MLADINSKE ORGANIZACIJE

- Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica (KŠTM)
- Taborniki, skavti

CIVILNA INICIATIVA

GASILCI,

IZOBRAŽEVANJE IN KULTURA,

- Knjižnica Sevnica
- Društvo Univerza za tretje življenjsko obdobje (U3 Sevnica)

ŽUPNIJE PO OBČINI SEVNICA,

NEVLADNE ORGANIZACIJE,

- Karitas
- Območno združenje Rdečega križa Sevnica

LOKALNA IN REGIJSKA

DRUŠTVA IZ PODROČIJ:

- izobraževanja
- kulture
- športa
- sociale
- zdravstva in zdravja
- družbenega in družabnega življenja

PROSTOVOLJCI

Slika 8: Programi, storitve in akterji za področje staranja in medgeneracijskega sožitja

Slika stanja po področjih - kaj imamo in kaj potrebujemo

PODROČJE	KAJ IMAMO	KAJ POTREBUJEMO
 <p>STORITVE ZDRAVSTVA IN OSKRBE</p>	<p>V občini Sevnica deluje celovit zdravstveni dom z urgentnim centrom, domovi za starejše, Pomoč na domu, Center za socialno delo, Center za duševno zdravje odraslih ter projekti za krepitev zdravja, v izgradnji je tudi nova bivalna enota v Krmelju.</p>	<p>Občani Sevnice želijo več skrbi za kadrovsko - vzdržno zdravstvo in oskrbo, vzpostavitev dnevnega varstva za starejše, razvoju paliativne oskrbe in podpori družinskim oskrbovalcem.</p>
 <p>SOCIALNA VKLJUČENOST IN DRUŽABNO ŽIVLJENJE STAREJŠIH</p>	<p>Občina ima bogato mrežo društev, raznolike in dostopne aktivnosti za druženje ter socialno vključevanje, prostovoljstvo med starejšimi, podporo župana, povezano skupnost, ki spoštuje starejše.</p>	<p>Občani prepoznajo osamljenost med starejšimi; zato si želijo še več rednih druženj in pogovornih skupin za starejše ter skrb za vzdrževanje in nadaljnji razvoj prostovoljstva.</p>
 <p>MEDGENERACIJSKO SOŽITJE</p>	<p>V občini je aktiven zavod KŠTM, podeželska mladina, dobro sodelujejo vzgojni zavodi in društva upokojencev, na podeželju pa ohranjamo tradicijo večgeneracijskih hiš.</p>	<p>Občani si želijo krepiti vezi, spodbujati spoštovanje ter medsebojno pomoč med generacijami. Ob tem poudarjajo pomen vzgoje za medsebojno spoštovanje ter potrebo po možnostih za pogostejša druženja in povezovanja med generacijami, tako v skupnosti kot na družinski ravni.</p>
 <p>INFORMIRANJE IN DIGITALNO OPISMENJEVANJE</p>	<p>Občani prejemajo novice preko lokalnega in regionalnega časopisa, razviti so tudi drugi načini obveščanja, izvajajo pa se tudi tečajji računalništva.</p>	<p>Občani si želijo več sistematičnega informiranja o vsebinah za starejše, zmanjšanju birokratskih ovir in nadaljevati s digitalnim opismenjevanjem starejših.</p>

PODROČJE	KAJ IMAMO	KAJ POTREBUJEMO
 <p>MATERIALNA PRESKRBLJENOST IN SOCIALNA VARNOST</p>	<p>Občina z sofinanciranjem oskrbe na domu, domov za starejše in enkratno pomočjo s podporo Rdečega križa in Karitas starejšim nudi materialno in socialno varnost.</p>	<p>Občani si želijo zmanjšati socialne stiske, stigmo pred prejetjem socialne pomoči ter preprečevati nasilje nad starejšimi.</p>
 <p>INFRASTRUKTURA, STAVBE, BIVALIŠČA IN OKOLICA</p>	<p>V občini je večinoma urejena dostopnost do bivališč in javnih ustanov ter ponuja zdravo okolje z urejenimi zelenimi in športnimi površinami kar dodatno prispeva k mirnemu in varnemu življenju.</p>	<p>Občani si želijo prilagojen dostop do javnih in zasebnih stavb za starejše, urejene zelene površine s klopami in sprehajalnimi potmi, parkirna mesta za starejše, ohranjanje manjših trgovin ter več prostorov za druženje.</p>
 <p>PREVOZI</p>	<p>Občina nudi brezplačne prevoze za starejše prek Zavoda Sopotniki, na voljo je lokalni avtobus med starim in novim delom mesta.</p>	<p>Občani si želijo izboljšan javni prevoz, razširjeno storitev brezplačnih prevozov Sopotniki, več možnosti za prevoze na družabne dejavnosti v popoldanskem in večernem času.</p>
 <p>SKRB ZA VKLJUČEVANJE, SKUPNOST IN CELOSTNI RAZVOJ OBČINE NA PODROČJU STARANJA IN SOŽITJA</p>	<p>Starejši v občini Sevnica aktivno sodelujejo z opozarjanjem na potrebe, ozaveščanjem, solidarnostjo med občani in podporo bližnjim ter urejanjem okolja.</p>	<p>Občani si želijo, da bi bili slišani in vključeni pri oblikovanju programov.</p>

III. VIZIJA RAZVOJA

4 STRATEŠKI CILJI, PODCILJI IN NABOR UKREPOV

5.1 Pregled strateških ciljev

To poglavje je skupaj z naslednjim osrednji del strategije. Strateški cilji začrtajo smer razvoja na področju dolgotrajne oskrbe, zdravega staranja in učenja celotnega prebivalstva za novo solidarnost med generacijami. So orientacija pri načrtovanju posameznih akcij v kratkoročni, srednjeročni in dolgoročni perspektivi. So podlaga za merjenje napredka na področju staranja in medgeneracijskega sožitja. Pripravljeni so na podlagi vizije občine in strokovnih smernic ter sledijo področjem starosti prijaznih mest in občin za obdobje 10 let.

Slika 9: Izoblikovani strateški cilji

5.2 Natančen pregled strateških ciljev in podciljev ter nabor ukrepov za njihovo uresničevanje

Za zastavljene strateške cilje so v nadaljevanju predstavljeni podcilji in nabor ukrepov za njihovo uresničevanje. Gre za vrsto podciljev in ukrepov, ki temeljijo tako na potrebah in predlogih občanov, kot dobrih praksah iz Slovenije in tujine, kar pomeni, da se močno opirajo na spoznanja iz Študije *Staranje in medgeneracijsko sožitje v občini Sevnica (priloga 1)*. Vsi podcilji in ukrepi sicer vodijo k uresničevanju ciljev, vendar pa tu še ne gre za zavezujoč seznam. Praviloma dvakrat v obdobju izvajanja strategije (za prvih in drugih pet let) se naredi izbor ukrepov; za prvo petletko je le-ta zapisan v šestem poglavju te strategije. Izbor ukrepov mora biti narejen na podlagi usklajevanja vseh deležnikov: župana in občinske uprave ter lokalne akcijske skupine SPO Sevnica, nacionalni koordinator Inštitut Antona Trstenjaka pa ima vlogo strokovnega svetovanja. Naslednji kriterij izbora ukrepov so realne možnosti izpeljave z vidika kadrov, financ in participacije. Nenazadnje mora biti izbor narejen tako, da se tekom 10-ih let izvajanja strategije izbere vsaj nekaj ukrepov iz vsakega strateškega cilja.

Na tak način je izvajanje strategije postavljeno v realen okvir, obenem pa izkorišča tudi potencial učeče se skupnosti: po več letih izvajanja strategije se vse bolj izkristalizira, kateri ukrepi iz seznama so najbolj potrebni in kateri najbolj učinkoviti. Obenem paleta predlaganih ukrepov in podciljev poskrbi, da se lokalna skupnost ne ujame v past, da bi se iz leta v leto enostransko posvečala enim in istim vsebinam. V kolikor se pri uresničevanju ciljev strategije v prihodnjih letih pokaže potreba po nekoliko drugačnih podciljih ali po dodatnih ukrepih, je seveda smiselno, da se seznam dopolni.

Strateški cilj	Podcilji z naborom ukrepov (U)
C1 Vzpostaviti in vzdrževati celovit in kakovosten sistem občinske integrirane dolgotrajne oskrbe, ki omogoča, da lahko občani do konca življenja ostanejo doma ali pa vsaj v domačem okolju.	<p>C1.1. Vzpostavitev in organizacija dnevnega varstva.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Raziskati možnosti za organizacijo dnevnega varstva v občini Sevnica. <p>C1.2. Podpreti oskrbo na domu in posvečati posebno pozornost reševanju kadrovske problematike v zdravstvu in socialni.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Omogočiti zakonsko najvišje finančne postavke za zaposlene v oskrbi in ponudba dodatnih ugodnosti. ✓ U: Promocija poklicev v dolgotrajni oskrbi v občin. ✓ U: Plačilo NPK (nacionalne poklicne kvalifikacije) za področje oskrbe. ✓ U: Ustanovitev delovne skupine za pomoč pri reševanju kadrovske problematike.

- ✓ U: Štipendiranje deficitarnih poklicev.

C1.3. Podpirati družinske oskrbovalce: identificiranje, informiranje, usposabljanje, skrb za dolgoletne in bivše oskrbovalce.

- ✓ U: Sistematično identificirati in informirati družinske oskrbovalce ter ozaveščati širšo javnost o tej temi. Nekatere možnosti: preko že obstoječega dela Združenja družinskih oskrbovalcev pri Inštitutu Antona Trstenjaka, vzpostavitev seznama s pomočjo delovne skupine in pošiljanje novičnika, obeležje evropskega dneva neformalnih oskrbovalcev itd.
- ✓ U: Redno organizirati temeljitejša usposabljanja za družinske in druge neformalne oskrbovalce in občasne delavnice: za tiste, ki že oskrbujejo ali pa še bodo.
- ✓ U: Skrbeti za dolgoletne oskrbovalce, bivše oskrbovalce ter krepiti samopomoč oskrbovalcev. Nekatere možnosti: skupina svojcev, razvedrilno-izobraževalne dejavnosti za svojce, oskrbovalne počitnice ali delavnice za oskrbovalce, oskrbovalce in njihove družine, ureditev zaposlitvenih možnosti za bivše oskrbovalce, posebna skupina prostovoljcev, ki bi priskočila domačim na pomoč ob negi starejših, svetovanje itd.

C1.4. Poskrbeti za vzdržnost in vpetost lokalnih domov v lokalno okolje: skrb za njihovo delovanje s strani skupnosti in skrb domov, da bodo odgovarjali potrebam kraja.

- ✓ U: Identificirati kako lahko dom pomaga lokalni skupnosti in kaj lahko lokalna skupnost naredi za vzdržnost doma in sicer na več ravneh: na ravni družabnega življenja in socialne vključenosti (npr. prostovoljstvo v domu, povezovalni dogodki), na ravni izvajanja programov in storitev, na ravni finančne vzdržnosti doma, na ravni kadrovske vzdržnosti doma.

C1.5. Podpreti razvoj paliativne oskrbe.

- ✓ U: Po potrebi podpora Zdravstvenemu Domu Sevnica pri vzpostavitvi paliativnega tima in razvoju paliativne oskrbe v občini z namenom integracije dejavnosti.

	<p>C1.6. Povezovanje vseh programov v integrirano celoto, skrb za njihovo dostopnost ter vzpostavljanje novih programov in storitev za dolgotrajno oskrbo in zdravstveno preventivo glede na potrebe in možnosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Organizacija preventivnih zdravstvenih programov (npr. na temo psihološkega zdravja).
<p>C2: Zmanjševati osamljenost ter vzpostavljati pogoje za vključevanje starejših v življenje skupnosti in za njihovo aktivno, zdravo in dostojanstveno staranje.</p>	<p>C2.1 Povezovanje in integracija aktivnosti za starejše v okviru večgeneracijskega centra.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Npr. organizacija srečanja z izvajalcem VGC+ in predstavitev VGC+ja na LAS SPO srečanju, obenem predstavitev predlogov občanov iz strategije in povezovanje aktivnosti ipd. ✓ U: Na podlagi tega razvoj in obveščanje o rednih aktivnosti, ki odgovarjajo potrebam občanov. <p>C2.2. Vzdrževanje in nadgradnja obstoječih programov (izobraževanj, predavanj) za vključevanje starejših v življenje skupnosti in manjšanje osamljenosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Podpirati obstoječe programe s področja športa, kulture, humanitarnih dejavnosti, izobraževanja odraslih, ki se nanašajo na vsebine starosti prijazne občine. V tem segmentu se uresničevanje strategije povezuje z drugimi letnimi programi kot so z letnim programom športa in letnim programom kulture. ✓ U: Načrtno iskati najbolj ranljive skupine in starejše, ki so deležni manj pozornosti, npr. vdove in vdovci, nepokretni, starejši na podeželju in v oddaljenih vaseh, starši priseljencev, ki so se zaradi onemoglosti preselili k svojcem v Slovenijo, ter iskati načine njihovega vključevanja. Nekatere možnosti in predlogi: preko lokalne akcijske skupine, 1-krat mesečno organizirati srečanja za starejše v oddaljenih vaseh ipd. <p>C2.3. Vzpostaviti več organiziranih in rednih oblik druženj in srečevanj.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Preveriti obstoječe oblike rednega druženja, informirati občane o možnostih preko lokalnega glasila, LAS SPO članov. ✓ U: Usposobiti prostovoljce za vodenje pogovornih skupin.

C2.4. Promocija prostovoljstva in aktiviranje novih generacij prostovoljcev.

- ✓ U: Promocija prostovoljstva.
- ✓ U: Izvedba usposabljanja za prostovoljce: za vodenje skupin v skupnosti, po krajevnih skupnosti, skupin v domovih, prostovoljce družabnike, prostovoljce za družabništvo ob manjših opravilih ipd.
- ✓ U: Organizacija skupnostnih prostovoljskih akcij.
- ✓ U: Priznanje, možnost nagrade za prostovoljce.

C2.5. Spodbujati vključevanje starejših v delo za skupno dobro v lastno zadovoljstvo in osebnostno rast.

- ✓ U: Iskati možnosti za aktivacijo starejših pri uresničevanju skupnega dobrega, obstoječih občinskih ciljev, pri akcijah (npr. varovanje okolja, samooskrba ipd.). Možnost uresničitve: v vsakem letnem načrtu določiti, kaj to pomeni za tekoče leto.

C2.6. Skrb za sodelovanje in povezovanje društev, organizacij in skupnosti na splošno.

- ✓ U: Letno srečanje župana in predstavnika občinske uprave z društvi z namenom povezovanja, prenosa informacij ipd.
- ✓ U: Nadaljevanje in nadgradnja srečanja predsednikov krajevnih skupnosti z namenom aktivnega dogajanja v skupnostih (več organiziranih dogodkov in druženj, prireditve na odprtem, akcij) in povezovanja v posameznih krajevnih skupnosti kot tudi med krajevnimi skupnostmi.

C2.7. Skrb za prostorske možnosti za aktivnosti društev in organizacijo druženj in srečevanj.

- ✓ U: Koordinacija večnamenskih prostorov med društvi v mestu Sevnica.
- ✓ U: Skrb, da prireditve in dejavnosti potekajo na priročnih lokacijah, ki so dosegljive z javnim prevozom, oziroma da se organizira ustrezen prevoz nanje. Pomembno je tudi, da te aktivnosti potekajo ob urah (ne prepozno zvečer), ki so primerne

	<p>za starejše ljudi in da so vsebinsko dobro načrtovane tudi po meri starejših ljudi in z njimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Prostor za starejše v vsaki krajevni skupnosti. <p>C2.8. Skrb za prehod v tretjem življenjskem obdobju.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Poskrbeti za starejše, ki so v obdobju prehodov v tretjem življenjskem obdobju (upokojitev, konec ali začetek varstva vnukov, pešanje). Možnost uresničitve: Organizirati redna usposabljanja za aktivno življenje po upokojitvi. Organizirati občasna usposabljanja, delavnice ali podporne skupine v povezavi z ostalimi prehodi.
<p>C3 Povečati paleto možnosti za medgeneracijsko sožitje ter nameniti posebno pozornost vzgoji za novo solidarnost v vzgojno-izobraževalnih ustanovah.</p>	<p>C3.1. Razširiti paleto možnosti za medgeneracijsko sodelovanje (za različne ciljne skupine, formalne in neformalne možnosti)</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Organizacija načrtnih oblik druženja mladih in starejših: npr. priprava medgeneracijskih točk, kot so stare ljudske pesmi, igre in izštevanka ter nastop na krajevnih dogodkih. Mladi bi lahko starejše učili uporabe IKT tehnologije ter jih pomagali pri sami uporabi digitalnih rešitev, zgodbe večgeneracijskih hiš, večgeneracijskih uspehov... ✓ U: Nuditi ustrezno občinsko podporo medgeneracijskim programom: več usmerjenega sofinanciranja ter razpisov z dobro dodelanimi vsebinskimi razpisnimi pogoji (dodatne točke za programe, ki so zasnovani medgeneracijsko in/ali vključujejo starejše). ✓ U: Sodelovanje preko mentorskih programov (pri čemer so lahko v vlogi mentorja mlajši in/ali starejši) ter preko dejavnosti na podlagi skupnih interesov (npr. skupna dejavnost, pridobivanja znanja, delo za skupno dobro, prenašanje obrtniških znanj na mlajše). Možne aktivnosti: ročna dela, delavnice videa/animacije/ustvarjanja za ohranjanje kulturne dediščine, izročila in zgodb starejših občanov (za mlade ali za vse starosti); medgeneracijske delovne akcije (okoljevarstvene, dobrodelne...), delavnice, kjer bi starejši prenašali svoja obrtniška znanja na mlajše.

- ✓ U: Povezovanje preko zunanjih površin - obstoječih ali novih (kot so poti, kolesarska steza, igrišča, fitnes naprave ...) v povezavi z mehкими programi, ki se jih na teh površinah organizira.
- ✓ U: Spodbujati sožitje v večgeneracijskih hišah in centrih, možne rešitve: preko usposabljanj, delavnic, pisanjem o lepih zgodbah in dobrih praksah.

C3.2. Spreminjanje negativnih predstav o staranju in starosti.

- ✓ U: Povezovanje šole, vrtca in društev upokojencev.

C3.3. Dvigniti nivo medsebojnega spoštovanja in lepe komunikacije med mlajšimi in starejšimi na različnih stopnjah (šola, družine, civilne organizacije).

- ✓ U: Organiziranje delavnic in izobraževanj o lepi komunikaciji, bontonu, spoštovanju razlik in podobnosti, učenju vživljanja v drugo generacijo, bontonu ... za družine, za člane društev, ki imajo medgeneracijsko strukturo, v obstoječe in nove medgeneracijske programe (npr. pri obiskih v domu starejših).

C3.4. Skrb za medgeneracijsko družbeno pravičnost in kakovost dela na področju medgeneracijskega sožitja.

- ✓ U: Poskrbeti za ustrezno strokovno pripravljenost in izobraževanje tistih, ki delajo na področju medgeneracijskega sožitja.
- ✓ U: Poskrbeti za uravnoteženost financiranja in sofinanciranja dejavnosti za stare, mlade in srednjo generacijo (da ni »privilegirane« skupine).
- ✓ U: Ozaveščanje o komplementarnosti in učenju solidarnosti med generacijami. Možnosti reševanja: informiranje in ozaveščanje o boljši medgeneracijski komunikaciji, primerih dobrih praks, lepih osebnih zgodb sodelovanja ipd. preko medijev, natečaji na temo spoštovanja med generacijami, kulturno udejstvovanje na temo medgeneracijskega spoštovanja.
- ✓ U: Povečati vlogo vzgojno-izobraževalnih ustanov pri učenju medgeneracijske solidarnosti z dogovorom o sistematičnem vključevanju tega področja v program ustanove. Možne aktivnosti: vzpostaviti delo po korakih: a. sestanek z vodstvom, b. delo s

	<p>celotnim kolektivom o učenju solidarnosti in medgeneracijskega sodelovanja, c. narediti načrt za delovanje ustanove na tem področju: načrtovati in izvajati dejavnosti za učence, npr. medgeneracijske izbirne dejavnosti, medgeneracijski krožki, ki jih vodijo upokojenci, medgeneracijski kulturni dan o prenosu kulturne dediščine, pomoč učencev starejšim ipd.</p>
<p>C4 Skrb za dostopnost in pretočnost informacij ter kakovost dela na področju dela SPO (informiranje, ozaveščanje in izobraževanje).</p>	<p>C4.1. Redno obveščanje občanov o staranju in sožitju med generacijami ter aktivnostih SPO Sevnica v občinskem glasilu in na občinski spletni strani.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Vzpostavitev rubrike Starosti prijazna občina Sevnica v lokalnem časopisu. Redno pripravljene novice in izobraževalne vsebine objaviti v vsaki številki občinskega glasila (v za to namenjeni rubriki) in na občinski spletni strani. <p>C4.2. Skrb za pretočnost informacij za stare ljudi in njihove svojce: poskrbeti za pretočnost informacij med starejšimi občani in tistimi, ki delajo s starejšimi v občini.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Okrepiti vlogo lokalne akcijske skupine SPO Sevnica na področju obveščanja in informiranja, npr. vključiti točko dnevnega reda na srečanjih lokalne akcijske skupine SPO: »prenos informacij med našimi organizacijami in društvi«, spodbujati medsebojno obveščanje preko e-mail list ipd. <p>C4.3. IKT opismenjevanje starejših občanov.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Izvajanje računalniških tečajev (to aktivnost že izvaja nekaj organizacij). ✓ U: Prostor za starejše v vsaki krajevni skupnosti z internetom ter opremljen z računalnikom.
<p>C5 Urejati starosti prijazno infrastrukturo in bivanjsko okolje.</p>	<p>C5.1. Pregledati javne površine z vidika starosti prijaznega okolja in jih nadgraditi s potrebami in željami občanov ter realnimi možnostmi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: npr. delovna skupina in/ali pristojna služba v občinski upravi poskrbijo za pregled obstoječih javnih površin z vidika smernic starosti prijaznega okolja, zlasti ureditev nekaterih pešpoti in pločnikov, postavitev dodatnih klopi, javne razsvetljave. Pri tem se lahko uporabi metoda »walking methodology«. Potrebno je

	<p>upoštevati tudi identificirane potrebe, probleme in predlagane rešitve pri pripravi te strategije.</p> <p>C5.2. Poskrbeti, da bodo vse prihodnje javne gradnje narejene v skladu s smernicami starosti prijaznih mest in s kulturno podobo kraja.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Izobraziti pristojno osebo v občinski upravi, da vse nove javne gradnje pregleda in poskrbeti, da so načrtovane v skladu s smernicami. <p>C5.3. Prilagajati hiše in stanovanja za čimbolj samostojno življenje v starosti.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Gradnja oskrbovanih stanovanj. ✓ U: Informiranje o možnostih prilagoditev stanovanj; v prvi in drugi fazi sistematično informirati in ozaveščati občane o pomenu in možnosti prilagajanja stanovanj ter izvajati ciljne programe za prilagajanje stanovanj in hiš. V tretji fazi se razišče možnosti kako uvesti dodatno finančno spodbudo za prilagajanje stanovanj. V kolikor se na nacionalni ravni vzpostavi možnost financiranja za prilagajanje stanovanj, npr. v okviru Zakona o dolgotrajni oskrbi: organiziranje pomoči občanom za koriščenje te možnosti. ✓ U: Graditev bivalne enote za starejše v KS Krmelj.
<p>C6 Skrb za mobilnost starejših</p>	<p>C6.1 Urejanje in širjenje javnega prevoza.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Zagotovitev javnih prevozov v mestu v povezavi z okoliškimi kraji. <p>C6.2 Preverjanje in odgovarjanje na potrebe po organizaciji prostovoljskih prevozov v prihodnje.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Informiranje o možnostih prevozov. <p>C6.3. Vzpostavljanje drugih oblik prevozov.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Vzpostaviti, subvencionirati ali kako drugače podpreti razvoj taxi službe v občini ipd.
<p>C7 Skrbeti za varnost ranljivih skupin</p>	<p>C7.1. Zmanjševanje skrite revščine in finančnih stisk starejših.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: povezovanje vseh služb, ozaveščanje, obveščanje na tem področju. Informirati o obstoječih možnostih in o tem, da revščina ni sramota - npr. preko občinskih medijev, lokalne akcijske skupine in drugih deležnikov.

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Nadaljevati z obstoječimi ukrepi občine in podporo društvom, ki se ukvarjajo s to problematiko. ✓ U: Iskati in uresničevati nove rešitve za identificiranje pomoči potrebnih ter zmanjševanje skrite revščine in finančnih stisk starejših (npr. preko lokalne akcijske skupine, CSD, prenos drugih praks). <p>C7.2. Preprečevanje nasilja nad starejšimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: povečati možnost kriznih namestitev v primeru nasilja nad starejšim. ✓ U: Ozaveščati o hotenem in nehotenem nasilju nad starejšimi, o preprečevanju in ukrepanju ob storjenem nasilju (npr. preko vsebinskih prispevkov, lokalne akcijske skupine in drugih deležnikov). ✓ U: Iskati nove rešitve in izvajati preventivne programe za preprečevanje hotenega nasilja nad starejšimi. Možne rešitve: v obliki delavnic (npr. na temo spletne prevare, vsiljivi trgovci, finančno nasilje ipd.). ✓ U: Preprečevati nehoteno nasilje preko drugih strateških ciljev, zlasti usposabljanje družinskih oskrbovalcev in deinstitucionalizacija domske oskrbe, organiziranjem družabništva za prostovoljce doma in v domu. <p>C7.3. Preprečevanje alkoholizma in drugih oblik zasvojenosti med starejšimi.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Ozaveščati o zasvojenostih v tretjem življenjskem obdobju, npr. preko vsebinskih prispevkov, lokalne akcijske skupine in drugih deležnikov. ✓ U: Izvajati preventivne programe za preprečevanje zasvojenosti, npr. širiteljsko med starejšimi program »Starajmo se trezno«, »Zdravo staranje« v skupinah in družabništvih.
<p>C8 Skrb za celostni razvoj občine na področju SPO:</p>	<p>C8.1. Delovanje lokalne akcijske skupine SPO Sevnica. Skrbeti za povezovanje, pretočnost informacij in izobraževanje deležnikov, ki delajo na področju kakovostnega staranja ter celostni razvoj programa SPO.</p>

<p>skrb za sodelovanje deležnikov, uresničevanje strategije SPO Sevnica ter povezanost s svetovno in slovensko mrežo SPMO.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Organizirati srečanja lokalne akcijske skupine, od 2 do 4-krat letno za načrtovanje, spremljanje in evalvacijo uresničevanja letnih načrtov te strategije; izobraževanje in medsebojno informiranje. <p>C8.2. Delovanje delovnih skupin za uresničevanje posameznih nalog ali aktivnosti strategije SPO Sevnica in večjo povezanost med deležniki.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Organizirati srečanja delovnih skupin za uresničevanje aktivnosti letnega načrta. Delovne skupine pod vodstvom določenega koordinatorja natančneje opredelijo aktivnost, vodijo njeno uresničevanje in evalvacijo. Takšno skupno delo na skupnih ciljih povezuje deležnike in skupnost. <p>C8.3. Skrb za kakovostno izpeljavo vseh štirih korakov Svetovne mreže SPMO: 1. pregled in analiza stanja, 2. načrtovanje - priprava strategije in nato sprotno načrtovanje, npr. v obliki letnih načrtov, 3. ukrepanje - delo na posameznih akcijah, uresničevanje letnih načrtov, 4. evalvacija oziroma sproten pregled napredka.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Poskrbeti za pravočasno pripravo novega letnega načrta v skladu z načinom opisanim v tej strategiji. ✓ U: Poskrbeti za vsakoletno evalvacijo letnih načrtov, 3-letna temeljitejša evalvacija, predstavitev rezultatov evalvacije ožji in širši javnosti ter praznovanje ob doseženih rezultatih. ✓ U: Zagotavljanje potrebnih sredstev za izvajanje strategije SPO Sevnica, proračunskih in po možnosti projektnih (nacionalnih in mednarodnih), donatorskih itd. <p>C8.4. Povezanost s svetovno in nacionalno mrežo SPMO: Povezovanje na nacionalni in svetovni ravni za prenašanje dobrih praks.</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ U: Poskrbeti za vključenost v svetovno in slovensko mrežo starosti prijaznih mest in občin ter za izpolnjevanje obveznosti določenih v mreži. Koordinator in njegovi ožji sodelavci se udeležujejo srečanj nacionalne mreže starosti prijaznih mest in občin. ✓ U: Vključenost, mreženje in izobraževanje v okviru drugih povezovanj občin.
--	--

5 PRIORITETNI UKREPI ZA OBDOBJE 2025 - 2030

Prioritetni ukrepi so izbor zavezujočih ukrepov za obdobje petih let. Kot pove že samo ime, gre torej za krajši nabor ukrepov, ki je nastal na podlagi vseh potrebnih ukrepov v prejšnjem poglavju in služi praktičnemu delu v naslednjih petih letih. Prioritetni ukrepi so tudi osnova za črpanje domačih in evropskih sredstev za investicije in podlaga za merjenje napredka na področju staranja in medgeneracijskega sožitja.

V tem poglavju opisan je izbor **prioritetnih ukrepov za prvih 5 let** izvajanja te strategije, ki je bil narejen na podlagi glasovanja članov lokalne akcijske skupine SPO Sevnica 17. 10. 2024 (člani so prejeli osnutek ciljev in podciljev z naborom ukrepov, glej zgoraj) in usklajevanja z občinsko upravo. Seznamu sledi podrobnejši pregled ukrepov, v katerem so med drugim opredeljeni tudi nosilci, ki skrbijo za njihovo uresničevanje ter kazalniki, po katerih se meri uresničevanje ukrepov. Podrobnejši opis je okvirnega značaja in se ga prilagaja v smeri najbolj smiselnega uresničevanja ukrepov.

Ukrepi so po teži med seboj enakovredni - zaporedje ukrepa torej ne pomeni pomembnosti ukrepa, ampak sledi sosledju področij (ciljem in podciljem), ki jih prioritetni ukrep pokriva.

Ukrepi so po svoji naravi **enostavni** ali **kompleksni**. Enostavni vključujejo eno aktivnost, ki se ponavlja v več letnih načrtih ali samo v enem letu. Kompleksni ukrepi pa zahtevajo bolj kompleksne rešitve, zahtevajo več let dela, razčlenjenega na različne faze in več različnih aktivnosti; pogosto naslavlja več različnih področij naenkrat. Nekateri zahtevajo večji finančni in kadrovski vložek, drugi manjšega. Ukrepe se določi na podlagi glasovanja in usklajevanja vseh skupin deležnikov. Poleg izglasovanih ukrepov občina uresničuje tudi **ukrepe Slovenske mreže starosti prijaznih mest in občin**.

Ukrepe se uresničuje v celoti ali postopoma preko **letnih načrtov**, pri čemer se uporabljajo različne, za izvedbo ukrepa primerne metode. Za reševanje kompleksnih ukrepov je včasih priporočljivo oblikovanje **delovne skupine** s ključnimi deležniki in zainteresiranimi posamezniki za področje ukrepa (primer takšne delovne skupine bi bila lahko delovna skupina za področje dolgotrajne oskrbe, delovna skupina za informiranje ipd.) Po petih letih izvajanja ukrepov se izvede temeljitejša evalvacija in pripravi prioritetne ukrepe za naslednjih 5 let.

Kljub temu, da so prioritetni ukrepi zavezujoči, se lahko kadarkoli doda nove ukrepe glede na okoliščine in priložnosti, ki se lahko sproti pojavijo in jih je potrebno izkoristiti, da ne gredo mimo. Prav tako je potrebno upoštevati izjemne okoliščine, zaradi katerih se izvajanje katerega izmed ukrepov ustavi, podaljša ali preloži, za kar pa je seveda potrebna tehtna obrazložitev.

6.1 Pregled ukrepov za obdobje 2025 - 2030

PRIORITETNI UKREPI

- U1** Vzdrževati obstoječe in razvijati aktivnosti na področju zdravstva in oskrbe.
- U2** Skrbeti za integrirano dolgotrajno oskrbo v občini Sevnica in participacijo deležnikov na tem področju.
- U3** V občini promovirati poklice v dolgotrajni oskrbi.
- U4** Uvesti nove načine podpore in prepoznavnosti družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev.
- U5** Vzdrževati obstoječe in razvijati aktivnosti na področju socialne pravičnosti, družabnega življenja starejših in medgeneracijskega povezovanja.
- U6** Promocija in razvoj prostovoljstva na področju staranja in medgeneracijskega sožitja.
- U7** Skrbeti za povezanost in sodelovanje društev, ki delajo na področju staranja.
- U8** Nuditi ustrezno občinsko podporo medgeneracijskim programom: več usmerjenega sofinanciranja ter razpisov z dobro dodelanimi vsebinskimi razpisnimi pogoji.
- U9** Povezovanje šole, vrtca in društev upokojencev z namenom spreminjanja negativnih predstav o staranju in dvigu medgeneracijskega sožitja.
- U10** Vzpostavitev rubrike Starosti prijazna občina Sevnica v lokalnem časopisu.
- U11** Zagotovitev javnih prevozov v mestu v povezavi z okoliškimi kraji.
- U12** Poskrbeti za povezovanje strategije za starejše v vsemi obstoječimi in prihodnjimi strategijami, projekti in načrti v občini Sevnica.
- U13** Iskati nove rešitve in izvajati preventivne programe za preprečevanje nasilja nad starejšimi.
- U14** Skrb za prehod v tretjem življenjskem obdobju.
- U15** Informiranje o možnostih prilagoditev stanovanj.

6.2 Podrobna opredelitev ukrepov za obdobje 2025 - 2030

UKREP 1	VZDRŽEVATI OBSTOJEČE IN RAZVIJATI AKTIVNOSTI NA PODROČJU ZDRAVSTVA IN OSKRBE
Vrsta ukrepa	Enostaven ukrep
Na katere cilje odgovarja	C1
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Preglednost, boljše upravljanje in razvoj lokalne skupnosti.
Opis	Ukrep se izvaja z namenom sistematičnega dela SPO na področju zdravstva in oskrbe v Občini Sevnica. Obsega pregled vseh aktivnosti, pri katerih je občina organizacijsko, kadrovsko ali finančno vključena na področju zdravstva in oskrbe ter sistematičen razmislek o tem kako vzdrževati in v katero smer razvijati obstoječe smiselne aktivnosti.
Koraki za uresničitev	Dobra možnost je, da se za izvedbo tega vključi relevantne deležnike s tega področja.
Potrebni viri	Stroški dela (Občinska uprava)
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	ZD Sevnica, CSD Posavje - enota Sevnica
Kazalnik	Letno poročilo
Komentar	Ukrep 1 in ukrep 5 sta namenjena sistematičnemu delu na področju staranja in medgeneracijskega sožitja v občini. Omogočata celosten pregled dela in sredstev, ki jih občina namenja za to področje. S tem se Strategija SPMO Sevnica povezuje z ostalimi občinskimi programi, strategijami in zakonsko določenimi predpisi.

UKREP 2	SKRBETI ZA INTEGRIRANO DOLGOTRAJNO OSKRBO V OBČINI SEVNICA IN PARTICIPACIJO DELEŽNIKOV NA TEM PODROČJU
Oznaka	Kompleksnejši ukrep
Na katere cilje odgovarja	C1
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Razvoj integrirane dolgotrajne oskrbe.
Opis	<p>Ukrep se izvaja z namenom sistematičnega dela SPO na področju zdravstva in oskrbe v Občini Sevnica. Vključuje:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Priprava, pregled in po potrebi nadgradnja letnega poročila aktivnosti za starejše na področju zdravstva in oskrbe. Aktivnost se izvede skladno z ukrepom 1. in ob večjih spremembah na tem področju. 2. Priprava na učinkovito implementacijo Zakona o dolgotrajni oskrbi na lokalni ravni ter poskrbeti za dobro koordinacijo in povezanost med vsemi programi dolgotrajne oskrbe. Pri tem je potrebno poskrbeti za pretočnost informacij med izvajalci dolgotrajne oskrbe ter med izvajalci in ljudmi, ki storitve potrebujejo. Aktivnost se izvede glede na dinamiko implementacije zakona o dolgotrajni oskrbi. 3. Priprava za gradnjo in gradnja 19 oskrbovanih stanovanj. 4. Raziskati možnosti za organizacijo dnevnega varstva.
Koraki za uresničitev	Del aktivnosti bo potekal v okviru obstoječih organov (kot je Odbor za družbene dejavnosti in Socialno varstveni sosvet). Za točke 2.-3. bo z namenom razvoja in svetovanja ustanovljena delovna skupina za dolgotrajno oskrbo, ki bo vsebovala ključne deležnike tega področja.
Potrebni viri	Stroški dela (Občinska uprava, zunanji izvajalci) Stroški informiranja in ozaveščanja.
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	ZD Sevnica, CSD Posavje - enota Sevnica, DU Impoljca, Trubarjev dom upokojencev Loka pri Zidanem Mostu
Kazalnik	Letno poročilo aktivnosti
Komentar	Del vsebin se lahko naslovi tudi na srečanjih LAS SPO Sevnica.

UKREP 3	V OBČINI PROMOVIRATI POKLICE V DOLGOTRAJNI OSKRBI
Vrsta ukrepa	Kompleksen ukrep
Na katere podcilje odgovarja	C1.2, C1.1, C1.4, C1.5
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Reševanje kadrovske problematike v zdravstvu in sociali. Izboljšati dostopnost zdravstva.
Opis	Promocija poklicev v dolgotrajni oskrbi je ukrep, ki poudarja pomen poklicev v zdravstvu in oskrbi, podpira profesionalni razvoj sektorja, njegov cilj pa je privabiti nove kadre za delo v občini, povečati prepoznavnost in privlačnost teh poklicev in dolgoročno izboljšati položaj poklicev v družbi.
Koraki za uresničitvev	V prvi fazi se preuči možnosti in predloge iz strategije SPO Sevnica: npr. ozaveščanje, finančne in druge socialne spodbude, kot je financiranje Nacionalne poklicne kvalifikacije, štipendiranje deficitarnih poklicev, sodelovanje med deležniki in iskanje novih rešitev ipd. ter predlaga načrt aktivnosti. V drugi fazi nastopi realizacija aktivnosti, pri čemer se delo še vsaj 3 leta intenzivno nadaljuje, saj občina skrbi za to, da se ukrep čim boljše uresničuje. Za izvedbo tega ukrepa se razširi delo socialno varstvenega sosveta, dodatno se vključi druge relevantne deležnike, ki bodo poleg te aktivnosti strokovno svetovali tudi pri razvoju in izvedbi aktivnosti pod ukrepom 2.
Potrebni viri	Stroški dela (Občinska uprava, zunanji izvajalci). Stroški štipendije ali druge oblike financiranja deficitarnih poklicev. Stroški promocijske kampanje.
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	Zanimanje za sodelovanje so v okviru LAS SPO Sevnica izkazali: ZD Sevnica, CSD Posavje - enota Sevnica, DU Impoljca, Trubarjev dom upokojencev, predstavnik družinskih oskrbovalcev
Kazalnik	Pripravljen načrt aktivnosti z določenimi kazalniki aktivnosti.

UKREP 4	UVESTI NOVE NAČINE PODPORE IN PREPOZNAVNOSTI DRUŽINSKIH IN DRUGIH NEFORMALNIH OSKRBOVALCEV
Vrsta ukrepa	Kompleksnejši ukrep
Na katere podcilje odgovarja	C1.3
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Izgorevanje in pomanjkanje informacij med družinskimi oskrbovalci. Domače nehoteno nasilje nad starejšimi ljudmi s strani oskrbovalcev zaradi izčrpanosti.
Opis	<p>V Sloveniji skrbi za starostno onemogle, kronično bolne ali invalidne družinske člane, sorodnike, prijatelje, sosede, znance vsak deseti državljan, v Sevnici je statistika še nekoliko višja. Nekateri se v vlogi družinskega oskrbovalca znajdejo čez noč, nekateri so v tej vlogi dolga leta, velikokrat je delo izčrpavajoče, človek nima ustreznih kompetenc in težko je priti do ustreznih informacij.</p> <p>Trenutne preizkušene oblike podpore zanje so:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Ozaveščanje skupnosti za večanje prepoznavnosti družinskih oskrbovalcev preko lokalnih medijev in drugih kanalov, organizacija akcije ob Evropskem dnevu neformalnih oskrbovalcev (6. oktober) ipd. Aktivnost ne zahteva večjih finančnih in kadrovskih vložkov, priporočljivo je, da se redno izvaja. 2. Usposabljanje neformalnih oskrbovalcev, npr. usposabljanje za družinske in druge neformalne oskrbovalce®, ki ga izvaja Inštitut Antona Trstenjaka. Usposabljanje poteka 10 zaporednih srečanj, na katerem udeleženci - svojci, ki oskrbujejo svoje starejše člane družine ali pa se na oskrbo pripravljajo - dobijo praktične informacije o oskrbi: o negi svojca, fizioterapiji, patronažni službi, pa tudi o komunikaciji s starejšim človekom, žalovanju ipd. To je temeljna aktivnost za podporo družinskih oskrbovalcev, ki je podlaga za vse nadaljnje aktivnosti na tem področju. Zahteva finančni vložek.

	<p>3. Skupina svojcev - neformalnih oskrbovalcev je skupina za samopomoč, ki nastane po temeljitejšem usposabljanju družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev® in je namenjena psihološki opori med družinskimi oskrbovalci, pa tudi izmenjavi informacij, skupnemu reševanju dilem in vprašanj, poglobljanju določenih vidikov oskrbe. Moderira jo lahko strokovni delavec ali pa prostovoljec, pri čemer le-ta nujno potrebuje določeno usposobljenost za to vlogo in strokovno oporo. Aktivnost se vzpostavi v okviru točke 2, nadaljuje pa se na prostovoljski bazi in s strokovno podporo Inštituta, financirano iz programa MDDSZ (za občine članice Slovenske mreže SPMO brezplačno).</p> <p>4. Vzpostavitev seznama družinskih oskrbovalcev in njihovo informiranje preko novičnika. Aktivnost je namenjena sistematičnemu delu na tem področju. Zahteva finančni vložek.</p> <p>5. Dodatna izobraževanja, razvedrilne in razbremenilne dejavnosti ter uvedba bonitet za oskrbovalce. Dodatna aktivnost, ki se po potrebi izvede glede razpoložljive vire.</p>
Koraki za uresničitev	<p>Vsakoletno izvajanje aktivnosti 1 (tudi preko novo vzpostavljene rubrike Starosti prijazna občina Sevnica v lokalnem časopisu, glej ukrep 11).</p> <p>Aktivnosti 2 - 4 se lahko izvedejo v okviru razpisa LAS ali pa se poiščejo druga projektna oz. programska sredstva.</p> <p>Aktivnost 4 in 5 sta neobvezujoči v sklopu izvajanja tega ukrepa.</p>
Potrebni viri	<p>Stroški dela (občinska uprava, zunanji izvajalci).</p> <p>Stroški usposabljanja in strokovnega spremljanja skupine za samopomoč.</p> <p>Stroški informiranja in ozaveščanja.</p> <p>Eventualni dodatni stroški v primeru uvedbe bonitet ali dodanih razvedrilnih ali razbremenilnih dejavnosti.</p>
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	LAS SPO Sevnica, Inštitut Antona Trstenjaka
Kazalnik	Lista prisotnosti - seznam družinskih in drugih neformalnih oskrbovalcev, izvedeno usposabljanje, število objav v lokalnih časopisih.

UKREP 5	VZDRŽEVATI OBSTOJEČE AKTIVNOSTI NA PODROČJU SOCIALNE PRAVIČNOSTI, DRUŽABNEGA ŽIVLJENJA STAREJŠIH IN MEDGENERACIJSKEGA POVEZOVANJA
Vrsta ukrepa	Enostaven ukrep
Na katere cilje odgovarja	C2, C3, C7
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Preglednost, boljše upravljanje in razvoj lokalne skupnosti
Opis	Ukrep se izvaja z namenom sistematičnega dela SPO na področju socialne pravičnosti, družabnega življenja starejših in medgeneracijskega povezovanja. Priprava letnega popisa aktivnosti za starejše. Obsega pregled vseh aktivnosti, pri katerih je občina organizacijsko, kadrovsko ali finančno vključena ter sistematičen razmislek o tem kako vzdrževati in v katero smer razvijati obstoječe smiselne aktivnosti.
Koraki za uresničitev	Popis aktivnosti v letnem načrtu SPO Sevnica in določitev minimalnih kazalnikov za spremljanje, npr. število vključenih, namenjena proračunska sredstva ipd.
Potrebni viri	Stroški dela (občinska uprava)
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	Društva upokojencev (Sevnica, Tržišče, Šentjanž, Krmelj, Razbor), Rdeči križ, Župnijski Karitas, KŠTM Sevnica, ipd.
Kazalnik	Letno poročilo
Komentar	Ukrep 1 in ukrep 5 sta namenjena sistematičnemu delu na področju staranja in medgeneracijskega sožitja v občini. Omogočata celosten pregled dela in sredstev, ki jih občina namenja za to področje. S tem se Strategija SPMO Sevnica povezuje z ostalimi občinskimi programi, strategijami in zakonsko določenimi predpisi.

UKREP 6	PROMOCIJA IN RAZVOJ PROSTOVOLJSTVA NA PODROČJU STARANJA IN MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA.
Vrsta ukrepa	Kompleksen ukrep
Na katere cilje odgovarja	C2.2, C2.3., C2.4, C2.5., C2.6, C2.8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Več organiziranega druženja, srečanj. Več prostovoljstva in družabništva. Pomladitev prostovoljcev. Skrb za ne vključene in preprečevanje osamljenosti. Osmisliti prehod v upokojitev.
Opis	Prostovoljstvo je ena izmed pomembnih oblik družbeno koristnega dela, pri tem pa velja, da morata imeti od prostovoljskega dela približno enako korist prostovoljec in tisti, ki zanj dela. Za organizirano prostovoljsko pomoč se je danes nujno potrebno usposobiti in se nato ob prostovoljskem delu stalno izpopolnjevati. Za ohranjanje zdravega prostovoljstva in prostovoljske kondicije je potrebna organizirana podpora prostovoljcem. Dandanes se ob hitrih družbenih spremembah tudi prostovoljstvo spreminja, zato je potrebna promocija prostovoljstva, njegovo vzdrževanje in nadaljnji razvoj.
Koraki za uresničitev	V prvi fazi je potrebno pridobiti sredstva za izvedbo usposabljanja za prostovoljce za kakovostno staranje (prijava na razpis LAS Posavje, drugi viri financiranja). V drugi fazi se izvede usposabljanje za prostovoljce za kakovostno staranje. V tretji fazi sledi vzdrževanje in pomlajevanje prostovoljstva. Dobra možnost je, da se v prihodnjih letih izvajanja ukrepa skupaj s člani SPO Sevnica razmisli tudi o organizaciji skupnostnih prostovoljskih akcij ali pa se raziščejo druge oblike za promocijo prostovoljstva.
Potrebni viri	Stroški usposabljanja. Prostor za usposabljanje in srečevanje prostovoljcev ter njihovih skupin. Stroški informiranja in ozaveščanja.

	Eventualno stroški za podporo prostovoljcev, organizacijo njim namenjenim dogodkov ali izletov.
Nosilec	Organizator usposabljanja prostovoljcev
Sodelujoči	Občina Sevnica, prostovoljci ZDU - Društva upokojencev Sevnica, Tržišče, Šentjanž, Krmelj, Razbor, Rdeči križ, Župnijski Karitas, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica, predsedniki krajevnih skupnosti ipd.
Kazalnik	Izvedeno usposabljanje Število novih prostovoljcev in novo ustanovljenih skupin za kakovostno staranje.

UKREP 7	SKRBETI ZA POVEZANOST IN SODELOVANJE DRUŠTEV, KI DELAJO NA PODROČJU STARANJA
Vrsta ukrepa	Enostaven ukrep
Na katere cilje odgovarja	C2, C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Več sodelovanja in povezovanja.
Opis	Letno srečanje župana in predstavnika občinske uprave z društvi z namenom povezovanja, prenosa informacij ipd.
Koraki za uresničitev	V prvi fazi se določijo nameni in cilji srečanj, organizacija in struktura srečanj ipd.; nato izvajanje letnih srečanj.
Potrebni viri	Kadrovski (občinska uprava)
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	Društva s sedežem v Občini Sevnica, ki delajo na področju staranja in medgeneracijskega sožitja.
Kazalnik	Izvedena srečanja Število udeleženi družtev.

UKREP 8	NUDITI USTREZNO OBČINSKO PODPORO MEDGENERACIJSKIM PROGRAMOM: VEČ USMERJENEGA SOFINANCIRANJA TER RAZPISOV Z DOBRO DODELANIMI VSEBINSKIMI RAZPISNIMI POGOJI
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C2, C3
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Nameniti več sredstev za društva in organizacije, ki delajo na področju starejših.
Opis	Dopolnitev meril pri vrednotenju programov društev. Dodatne točke se dodelijo za programe, ki vključujejo starejše in predvsem tiste programe, ki vključujejo več generacij.
Koraki za uresničitev	Definiranje merila, vključitev merila v razpise.
Potrebni viri	Stroški dela (Občinska uprava), finančni
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	Občina Sevnica, Društva upokojencev (Sevnica, Tržišče, Šentjanž, Krmelj, Razbor), Rdeči križ, Župnijski Karitas, Javni zavod za kulturo, šport, turizem in mladinske dejavnosti Sevnica.
Kazalnik	Opravljenost ukrepa
Komentar	Predlagamo, da se merilo pripravi skupaj s člani LAS Sevnica.

UKREP 9	POVEZOVANJE ŠOLE, VRTCA IN DRUŠTEV UPOKOJENCEV Z NAMENOM SPREMINJANJA NEGATIVNIH PREDSTAV O STARANJU IN DVIGU MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA
Vrsta ukrepa	Kompleksen
Na katere cilje odgovarja	C3
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Več medgeneracijskega povezovanja, sodelovanja in sožitja. Dvig spoštovanja.
Opis	Medgeneracijsko sodelovanje je ključno za trajnostni razvoj občine na skoraj vseh področjih. Dobro medgeneracijsko sodelovanje je tudi najboljša preventiva medgeneracijskega ageizma (pedsodkov napram starosti ali mladosti), ključno pa je tudi za razvoj solidarnosti.

Koraki za uresničitev	Dobra možnost je, da se v prvi fazi organizira posebno srečanje LAS SPO Sevnica na katerega se povabi ravnatelje šol, vrtcev, mladinskih društev. Razmisli se o oblikovanju akcije in/ali programskega sodelovanja. Možnosti se črpajo tudi iz predlogov, ki so bili zbrani med pripravo strategije SPO Sevnica ipd.
Potrebni viri	Kadrovski, prostorski, finančni
Nosilec	Osnovna šola Sava Kladnika Sevnica
Sodelujoči	Osnove šole v občini Sevnica, vrtci in druge izobraževalne ustanove, Društva upokojencev (Sevnica, Tržišče, Šentjanž, Krmelj, Razbor), občina Sevnica
Kazalnik	Izvedena akcija, pripravljen program
Komentar	Predlagamo, da se ukrep izvaja skupaj s člani LAS SPO Sevnica; še učinkoviteje pa se lahko ukrep naslovi znotraj delovne skupine.

UKREP 10	VZPOSTAVITEV RUBRIKE STAROSTI PRIJAZNA OBČINA SEVNICA V LOKALNEM ČASOPISU
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C4
Na katere izzive in potrebe odgovarja	<p>Več klasičnega pisnega obveščanja o možnostih za starejše v občini.</p> <p>Potreba po boljši informiranosti glede pravic in možnosti, ki jih imajo starejši.</p> <p>Več relevantnih informacij za starejše (npr. o prehrani starostnikov, pravicah starejših...).</p> <p>Pomanjkanje informacij med družinskimi oskrbovalci.</p>
Opis	V lokalnem časopisu <i>Grajske novice</i> se vzpostavi rubrika Starosti prijazna občina Sevnica, v kateri se sistematično informira o aktivnostih starosti prijazne občine in se objavljajo ozaveščevalni prispevki s področja staranja in medgeneracijskega sožitja. Za uspešno izvajanje ukrepa je dobra možnost, da se vzpostavi delovna skupina za informiranje. Njena prednost in glavna značilnost je v tem, da dostopnost informacij ne sloni na samo eni

	osebi, enem prostoru ali enem kanalu obveščanja, ampak na tistem delu in ugotovitvah strategije starosti prijazne občine.
Koraki za uresničitev	Dogovor za vzpostavitev rubrike z izdajateljem časopisa. Ena od možnih rešitev je vzpostavitev delovne skupine za informiranje, vendar šele v drugi fazi. Vzpostavitev komunikacijskega načrta, načrt za pripravo vsebin za prvo trimesečje/polletje rubrike.
Potrebni viri	Stroški dela - strokovno delo vodenja delovne skupine, sodelovanje občinskega predstavnika v delovni skupini. Prostor za srečevanje delovne skupine ter z delovno skupino povezani stroški.
Nosilec	Občina Sevnica (občinski koordinator)
Sodelujoči	Stroka, civilne organizacije, zainteresirani kompetentni posamezniki.
Kazalnik	Število objav
Komentar	V 1. letni načrt vzpostavitev rubrike. Nadaljnji razvoj v naslednje letne načrte.

UKREP 11	ZAGOTOVITI BOLJŠI TRANSPORT ZA STAREJŠE S Poudarkom NA BOLJŠI POVEZANOSTI Z OKOLIŠKIMI KRAJI
Vrsta ukrepa	Kompleksen
Na katere cilje odgovarja	C6
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Izboljšati javni prevoz - več prometnih povezav, več avtobusnih postajališč, povezave iz krajevnih skupnosti v mesto Sevnica). Zasedenost brezplačnih prevozov za starejše (Zavod Sopotniki). Omogočiti prevoze tudi v popoldanskem in večernem času za družabne dejavnosti, prireditve in redna srečanja.
Opis	Širjenje obstoječih prevozov za starejše.
Koraki za uresničitev	Raziskati potrebe in možnosti za širjenje prevozov s ponudnikom, ki nudi prevoze za starejše. Priprava finančnega načrta. Razširitev.
Potrebni viri	finančna sredstva
Nosilec	Občina Sevnica, izvajalec prevozov
Sodelujoči	Občina Sevnica, izvajalec prevozov

Kazalnik	Obseg razširitve prevozov za starejše.
Komentar	Zaradi drugih finančnih obremenitev se izvajanje ukrepa predvideva v drugi polovici petletke.

UKREP 12	POSKRBETI ZA POVEZOVANJE STRATEGIJE ZA STAREJŠE Z VSEMI OBSTOJEČIMI IN PRIHODNJIMI STRATEGIJAMI, PROJEKTI IN NAČRTI V OBČINI SEVNICA
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C4, C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Povezovanje in usklajevanje aktivnosti, projektov, programov in strategij v občini. Informiranje občanov.
Opis	Strategija SPO Sevnica pokriva 8 področij, ki se povezujejo s drugimi področji lokalne samouprave kot je infrastruktura, promet, družbene dejavnosti ipd. Na vseh področjih se izvajajo številne aktivnosti, ukrep omogoča povezovanje in usklajevanje z drugimi obstoječimi strategijami in programi. Informiranje skupnosti preko članov LAS SPO Sevnica.
Koraki za uresničitev	Dobra možnost je, da se enkrat letno na srečanju LAS SPO Sevnica predstavijo aktualni programi, aktivnosti, strategije (smiselne so predstavitve po področjih).
Potrebni viri	Stroški dela (Občinska uprava)
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	Občinska uprava Sevnica, izvajalci posameznih projektnih/programskih načrtov
Kazalnik	Izvedba predstavitve/srečanja
Komentar	V letu 2025 se predstavi program VGC+ in pregled možnosti za povezovanje prepoznanih potreb in predlogov v sklopu priprave strategije SPO Sevnica. V naslednjem letu ali letu za tem se pregleda vse strategije za možne sinergije ter po potrebi le-te predebatira na srečanju LAS SPO.

UKREP 13	ISKATI NOVE REŠITVE IN IZVAJATI PREVENTIVNE PROGRAME ZA PREPREČEVANJE NASILJA NAD STAREJŠIMI
Vrsta ukrepa	Kompleksen
Na katere cilje odgovarja	C7
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Preprečevanje nasilja nad starejšimi.
Opis	Nasilje nad starejšimi ima veliko obrazov. Lahko se kaže kot zanemarjanje, telesno nasilje, psihično nasilje ali finančno nasilje. Največ nasilja nad starejšimi se dogaja v domačem okolju. Pogosto ga nehote povzročajo svojci, ki ga lahko tudi najučinkoviteje preprečijo.
Koraki za uresničitev	V prvi fazi so dobra možnost preventivne delavnice za preprečevanje nasilja in ozaveščevalni prispevki in akcije ob mednarodnem dnevu preprečevanja nasilja nad starejšimi, ipd.
Potrebni viri	Prostorski, kadrovski
Nosilec	Izvajalec delavnic za preprečevanje nasilja nad starejšimi
Sodelujoči	Občinska uprava Sevnica, Center za socialno delo Posavje - enota Sevnica
Kazalnik	Izvedba delavnic, št. ozaveščevalnih prispevkov
Komentar	Za leto 2025 predlagamo izvajanje preventivnih delavnic, ki jih izvaja Inštitut Antona Trstenjaka in financira Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti. Izvedba delavnic je za občino in občane brezplačna.

UKREP 14	SKRIB ZA PREHOD V TRETJEM ŽIVLJENJSKEM OBDOBJU
Vrsta ukrepa	Kompleksen
Na katere cilje odgovarja	C2, C7
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Skrb za kakovostno staranje, preprečevanje osamljenosti. Preprečevanje zasvojenosti med starejšimi.

	Krepitev prostovoljstva.
Opis	Upokojitev je eden večjih prehodov v življenju posameznika, za katerega pa ni samoumevno, da poteka dobro. V obdobju po upokojitvi namreč opažamo porast depresije, zakonskih težav, alkoholizma, samomorov, po drugi strani pa - kadar človek dobro in smiselno opravi ta prehod - lahko starejši zase in za skupnost še veliko naredi.
Koraki za uresničitev	Dobre možnosti za uresničitev so: priprava informativnih člankov v rubriki Starosti prijazna Občina Sevnica, priprava letakov, organizirati redna usposabljanja za aktivno življenje po upokojitvi. Organizirati občasna usposabljanja, delavnice ali podporne skupine v povezavi z ostalimi prehodi. Z namenom organiziranja tovrstnega izobraževanja se namerava Občina Sevnica povezati z lokalnimi podjetji, organizacijami in ustanovami.
Potrebni viri	Finančni, prostorski, kadrovski
Nosilec	Izvajalec usposabljanja
Sodelujoči	Občina Sevnica, Inštitut Antona Trstenjaka, lokalna podjetja
Kazalnik	Izvedba usposabljanj

UKREP 15	INFORMIRANJE O MOŽNOSTIH PRILAGODITEV STANOVANJ
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C5
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Preprečevanje padcev. Varno okolje.
Opis	Prilagoditev stanovanja že v srednjih letih in starosti pomembno pripomore k preprečevanju padcev in večanju varnosti.
Koraki za uresničitev	Dobra možnost je sistematično informiranje in ozaveščanje občanov o pomenu in možnostih prilagajanja stanovanj v povezavi z ukrepom 11 (Rubrika starosti prijazna občina Sevnica) in drugimi ozaveščevalnimi akcijami.

	V naslednji petletki se predvidoma razišče naloge in možnosti podpore občine na tem področju.
Potrebni viri	Kadrovski, eventualno finančni
Nosilec	Občina Sevnica
Sodelujoči	stroka
Kazalnik	število ozaveščevalnih prispevkov.

S pripravo strategije, se je občina odločila povezati tudi v Slovensko mrežo starosti prijaznih mest in občin. Sledijo ukrepi skupni vsem Starosti prijaznim mestom in občinam:

UKREPI SLOVENSKE MREŽE STAROSTI PRIJAZNIH MEST IN OBČIN

- U** Povezanost s svetovno in nacionalno mrežo SPMO in izpolnjene obveznosti programa SPMO.
- U** Trajno zagotavljanje participacije v obliki delujoče lokalne akcijske skupine Starosti prijazne občine Sevnica, po potrebi tudi ožje skupine in delovne skupine za posamezno področje
- U** Sistematično delo v obliki skrbi za kakovostno pripravo, uresničevanje in evalviranje letnih načrtov ter Strategije Starosti prijazne občine Sevnica.
- U** Usposabljanje koordinatorskega delavca Starosti prijazne občine Sevnica za delo na področju staranja, medgeneracijskega sožitja in dolgotrajne oskrbe.

UKREP	POVEZANOST S SVETOVNO IN NACIONALNO MREŽO SPMO IN IZPOLNJENE OBVEZNOSTI PROGRAMA SPMO
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Sistematično in konkretno delo za Starosti prijazno občino in za trenutno generacijo starejših in prihodnje generacije.
Opis	Sprotno izpolnjevanje obveznosti opredeljene v pravilih delovanja Slovenske mreže starosti prijaznih mest in občin, tako s strani Inštituta Antona Trstenjaka kot Občine Sevnica. V letu 2025 so predvidena 2-4 strokovna srečanja koordinatorskih delavcev na različne teme. Koordinatorji bodo na 3 mesece prejeli Novičnik.

Koraki za uresničitev	Sprotno izpolnjevanje obveznosti s strani Inštituta Antona Trstenjaka in občinske uprave.
Potrebni viri	Kadrovski, finančni
Nosilec	Občina Sevnica, občinski SPO koordinator
Sodelujoči	Referenčni/strokovni koordinator IAT, po potrebi člani LAS in širša skupnost

UKREP	TRAJNO ZAGOTAVLJANJE PARTICIPACIJE V OBLIKI DELUJOČE LOKALNE AKCIJSKE SKUPINE STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA, PO POTREBI TUDI OŽJE SKUPINE IN DELOVNE SKUPINE ZA POSAMEZNO PODROČJE
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Sodelovanje in kohezivnost med društvi in drugimi deležniki na področju staranja, medgeneracijskega sodelovanja in dolgotrajne oskrbe ter skrb za kakovost dela. Participacija.
Opis	Lokalna akcijska skupina je ključna za delovanja programa SPMO. Njen namen je sodelovanje pri vseh korakih programa SPMO (od ugotavljanja potreb, do priprave strategije, ukrepanja in evalviranja). Poleg tega je namenjena tudi povezovanju med deležniki, pretočnosti informacij (med deležniki in širše iz in v skupnost - vsak ima svoj krog ljudi). Nenazadnje je namenjena izobraževanju deležnikov, ki delajo na področju kakovostnega staranja in skrb za njihovo oporo in kakovost dela. Delovne skupine so namenjene uresničevanju posamezne aktivnosti opredeljene v letnem načrtu (ali na daljši rok, strateške rešitve). Delovne skupine imajo lahko različne zasedbe, tako izmed članov LAS kot zunanjih (npr. strokovnjak za neko področje, zainteresirani posamezniki). Delovne skupine v sestavi članov LAS so potrebne predvsem v primeru, kadar je aktivnost namenjena povezovanju skupnosti; pri tem se odsvetuje delovanje več kot dveh do treh takšnih delovnih skupin letno, da člani LAS niso preobremenjeni.

	Vedno je potrebno določiti koordinatorja oziroma vodjo delovne skupine.
Koraki za uresničitev	Obvezni sta minimalno dve srečanji letno.
Potrebni viri	Kadrovski, finančni
Nosilec	Občinski koordinator SPO
Sodelujoči	Občinski koordinator SPO, referenčni/strokovni koordinator IAT, člani LAS

UKREP	SISTEMATIČNO DELO V OBLIKI SKRBI ZA KAKOVOSTNO PRIPRAVO, URESNIČEVANJE IN EVALVIRANJE LETNIH NAČRTOV TER STRATEGIJE STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Sistematično in konkretno delo za Starosti prijazno občino Sevnica za trenutno generacijo starejših in prihodnje generacije.
Opis	<p>Namen letnega načrta je, da strateški cilji ne ostanejo zgolj na papirju, ampak lokalna skupnost redno določa nabor konkretnih aktivnosti, ki vodijo v uresničevanje strategije. Priprava nabora aktivnosti in letnega načrta je narejena na podlagi usklajevanja treh enakovrednih deležnikov: občinske uprave, deležnikov lokalne akcijske skupine in stroke (nacionalni koordinator Inštitut Antona Trstenjaka). V letnem načrtu je opredeljeno njegovo uresničevanje po aktivnostih: nabor aktivnosti in krajši opis aktivnosti, kdo bo aktivnosti uresničeval, iz kje bodo prišli viri, občinski koordinator pa bdi nad celotno izpeljavo. Evalvacije je namenjena učinkovitemu in kakovostnemu izvajanju strategije. V programu starosti prijaznih mest in občin predlagamo dve vrsti evalvacij: krajše, kjer se evalvira izpolnjevanje tekočega letnega načrta, daljša evalvacija pa se izvaja vsakih pet let. Pregleda se delo več letnih načrtov, doseganje ciljev in ukrepov ter se pripravi prioritete ukrepe za naslednjih pet let.</p> <p>Evalvacija je dobra priložnost za praznovanje ob dosežkih in vloženem delu, kar na dolgi rok krepi kondicijo in motivacijo pri tem</p>

	delu. Obenem je potrebno poskrbeti, da so rezultati evalvacije in dosežki letnega načrta na voljo tudi širši javnosti.
Koraki za uresničitev (predlog)	<p>Letna evalvacija: vključuje elektronski vprašalnik, ki ga izpolnijo člani LAS SPO Sevnica in krajšo evalvacijo posameznih aktivnosti oziroma pregled doseganja kazalnikov aktivnosti letnega načrta. Rezultati so predstavljeni v letnem poročilu, ki ga pripravi občinski koordinator in je hkrati komunikacijsko gradivo za občane.</p> <p>Nekatere možne poti priprave novega letnega načrta:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Določi se ožja skupina - sestavljena iz občinskega koordinatorja, referenčnega koordinatorja Inštituta Antona Trstenjaka in dveh predstavnikov lokalne akcijske skupine. Ta skupina pripravi osnutek novega letnega načrta. Osnutke predloži celi lokalni akcijski skupini. - Organizacija usklajevanja, načina in izpeljave priprave novega letnega načrta in evalvacije letnega načrta je skrb občinskega koordinatorja SPMO. - Letni načrt se predloži vsako leto kot prilogo proračunu, torej se pripravi za koledarsko leto. - Glede na naravo aktivnosti se lahko letni načrt pripravi za obdobje dveh let ipd.
Potrebni viri	Kadrovski
Nosilec	Občinski koordinator SPO
Sodelujoči	Referenčni/strokovni koordinator IAT, člani LAS SPO

UKREP	USPOSABLJANJE KOORDINATORJA STAROSTI PRIJAZNE OBČINE SEVNICA ZA DELO NA PODROČJU STARANJA, MEDGENERACIJSKEGA SOŽITJA IN DOLGOTRAJNE OSKRBE
Vrsta ukrepa	Enostaven
Na katere cilje odgovarja	C8
Na katere izzive in potrebe odgovarja	Kvalitetno in sistematično delo na področju staranja, medgeneracijskega sožitja in dolgotrajne oskrbe.
Opis	Ob vstopu občine v Slovensko mrežo starosti prijaznih mest in občin ali ob menjavi koordinatorja se občinski koordinator starosti

	prijazne občine udeleži dvoletnega izobraževanja. Začetno intenzivno usposabljanje poteka ob delu pod mentorstvom strokovnega delavca Inštituta Antona Trstenjaka. Vsebuje izobraževalna srečanja, učenje preko nalog, učenje preko sovođenja in reflektiranja dela itd.
Koraki za uresničitev	Izvajanje usposabljanja kot je predvideno po programu.
Potrebni viri	Stroški usposabljanja Stroški dela (občinski koordinator SPO)
Nosilec	Občinski koordinator SPO
Sodelujoči	Občinski koordinator SPO, referenčni/strokovni koordinator IAT

IV. SKRB ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE

7 MEHANIZMI ZA URESNIČEVANJE STRATEGIJE

7.1 Letni načrt (LN) in prioritetni ukrepi

Namen letnega načrta je, da strateški cilji in ukrepi ne ostanejo zgolj na papirju, ampak lokalna skupnost redno določa nabor konkretnih aktivnosti, ki vodijo v uresničevanje strategije. Gre torej za delo po principu »z majhnimi, rednimi koraki do velikih ciljev«. Namen letnih načrtov je tudi, da ohranjajo delo na področju staranja in medgeneracijskega sožitja živo in učinkovito. Tretji cilj letnega načrta je večanje povezanosti na področju dela s starostniki in povezovanju generacij: ko različni deležniki skupaj delajo na skupnih ciljih, so rezultati bolj celostni, manjša pa se fragmentiranost dela. Nenazadnje je letni načrt mehanizem, ki v skupnosti omogoča razvoj: z vsakim letnim načrtom ima lokalna skupnost bolj realne predstave o tem, kaj želi, zmore in hoče, z vsakim letom lahko preveri, katero področje stoji in na katerem področju je naredila velike korake.

V letnem načrtu so opredeljeni: nabor aktivnosti in krajši opis aktivnosti, prav tako je lahko opredeljeno, zakaj je bila neka aktivnost uvrščena v letni načrt in kako poskrbeti za trajnost. Opredeljeno mora biti financiranje in odgovorni za izpeljavo. K strategiji je priložen prvi letni načrt (priloga 1), po vzoru katerega se naredi nadaljnje letne načrte. V njem so predvideni poleg osnovnega še trije sklopi: opredelitev izvajanja letnega načrta, sklop za podrobnejše spremljanje izvedbe letnega načrta in sklop za evalvacijo letnega načrta. V kolikor se najde ustreznjšo obliko zapisa, se letni načrt lahko prilagodi.

Nabor aktivnosti: osnova za nabor aktivnosti so prioritetni ukrepi za obdobje petih let. V prvih 5 letih izvajanja te strategije so le-ti opisani v poglavju »Prioritetni ukrepi«. Poleg tega je potrebno vedno znova upoštevati tudi:

- a) stanje, potrebe, izzive, želje občanov - tako tistih, opisanih v strategiji kot tistih, ki so na poglobljen in verodostojen način identificirani sproti,
- b) strokovne usmeritve in nova strokovna spoznanja,
- c) ugotovitve evalvacije uresničevanja prejšnjega letnega načrta in doseganja ciljev strategije.

Kriteriji izbora aktivnosti:

1. *Letni načrt mora zajemati aktivnosti vseh kategorij; vsaj po eno aktivnost iz vsake kategorije oziroma manj, če ena aktivnost združuje več kategorij:*

- Strateška aktivnost: To je aktivnost, ki prinese velik razvoj na enem ali več področjih in s katerim se uresničuje kompleksnejši ukrep. Potrebni je več let ponavljanja, da

dosežejo svoj strateški rezultat, prekinjanje aktivnosti (njihova umestitev v en letni načrt, v naslednjega pa ne) lahko predstavlja veliko tveganje. Velikokrat so strateške aktivnosti po naravi take, da se nekaj let premikajo brez večjih rezultatov (vložek je večji kot rezultat), nato pa se rezultat eksponentno poveča in na dolgi rok zmanjša vložek. Praviloma takšne aktivnosti na začetku potrebujejo svojo idejno fazo, v kateri se prvo leto v letni načrt umesti zgolj priprava koncepta, finančnega plana in po možnosti iskanja finančnih sredstev.

- Aktivnost, ki povezuje skupnost: Gre za aktivnosti, kjer je v ospredju, da se poveže čim več deležnikov, ki delajo na skupnem cilju. Skupina deležnikov skupaj določi cilje, natančneje opredeli aktivnost, si razdeli vloge in naloge ter rezultate evalvira. Praviloma se za to ustanovi delovna skupina, velikokrat s pomočjo lokalne akcijske skupine SPO Sevnica, lahko pa se izpelje tudi direktno v okviru lokalne akcijske skupine SPO Sevnica. Že pri odločitvi za to aktivnost je važno zanimanje dovolj velikega števila deležnikov za njeno izvajanje, izbere se jo lahko tudi z glasovanjem deležnikov.
- Aktivnost, ki je namenjena najbolj ranljivim: Na sploh so po navadi najbolj ranljivi stari ljudje, ki nimajo aktivne socialne mreže, ki imajo slab ekonomski status, oskrbovalci izpostavljeni izgorevanju. Je pa naloga Starosti prijazne občine, da je tekom let vse bolj seznanjena s tem, kdo so tej ranljivi (skupine in posamezniki) v njihovi občini.
- Aktivnost, ki ima hitre in vidne rezultate: Gre za aktivnosti, ki motivirajo - imajo takojšen učinek za širšo ali ožjo javnost, včasih tudi deležnike ki delajo na področju staranja - in tako ohranjajo kondicijo za uresničevanje strategije.

2. *Letni načrt mora biti sestavljen tako, da ima realne možnosti za izpeljavo in sicer iz dveh vidikov:*

- Realna možnost za izpeljavo posamezne aktivnosti (z vidika financ, kadrov in participacije deležnikov).
- Realna možnost za izpeljavo z vidika celote vseh aktivnosti (z vidika financ, kadrov in participacije deležnikov).

3. *Posebno mesto v letnem načrtu imajo aktivnosti, ki so časovno občutljive:* Nekatere je potrebno narediti »zdaj ali nikoli«, saj jih narekujejo okoliščine (npr. naravna katastrofa), priložnosti (npr. določen tip razpisanih sredstev). To ne pomeni, da mora biti vsaka časovno občutljiva aktivnost umeščena v letni načrt, vsekakor pa terjajo poseben premislek.

4. *Trajnostni in uravnotežen razvoj na dolgi rok:* Na dolgi rok je potrebno iskati ravnovesje med tem, da se neko področje vztrajno razvija (kar lahko gre na račun drugih področij in je bolj smiselno, da se ne implementira razdrobljeno) in tem, da se razvija več področij, da se na

katero ključno ne pozabi. V tej luči se priporoča tudi, da se vsakič ob pripravi tekočega letnega načrta nekoliko premisli tudi realnost izpeljave naslednjega letnega načrta. Posebno pozornost pa je temu vidiku potrebno nameniti ob pripravi novega nabora ukrepov za drugo petletno obdobje.

Za posamezno aktivnost se lahko pripravi tudi **akcijski načrt**, v katerem so opisani koraki, ki se jih smiselno razporedi v več zaporednih letnih načrtov. To je posebej aktualno pri strateških aktivnostih.

Priprava nabora aktivnosti in letnega načrta je narejena na podlagi usklajevanja treh enakovrednih deležnikov: župana in občinske uprave, deležnikov lokalne akcijske skupine in stroke. Predlagana pot priprave: ožja skupina - imenovana trojka (sestavljena iz občinskega koordinatorja, referenčnega koordinatorja Inštituta Antona Trstenjaka in dveh predstavnikov lokalne akcijske skupine) pripravi predlog letnega načrta. Ta se predloži direktorju občinske uprave, županu in lokalni akcijski skupini. Ožja skupina vodi tudi morebitna usklajevanja v kolikor so mnenja različna.

Letni načrt **se sprejme za obdobje** enega leta - od januarja do decembra. Po dogovoru in smiselnosti se lahko sprejme tudi načrt za obdobje dveh ali maksimalno treh let.

Postopek sprejemanja: letni načrt sprejema občinski svet.

7.2 Kadrovski viri

Za uresničevanje strategije so odgovorni: a. občinska uprava, b. deležniki za področje staranja in medgeneracijskega sožitja v občini, c. strokovni svetovalec.

- a. **Občinska uprava.** V občinski upravi je skladno s pravili Mreže starosti prijaznih mest in občin določen občinski koordinator, za posamezne aktivnosti in naloge v okviru letnega načrta pa se sproti določi pristojnega zaposlenega.

Naloge občine so: vodenje ali sodelovanje pri pripravi, uresničevanju in evalviranju letnega načrta in strategije, vzdrževanje stika z nacionalno in svetovno mrežo SPMO, po potrebi urejanje pogodbenih razmerij z IAT, vodenje ali udeležba na srečanjih lokalne akcijske skupine in po potrebi vodenje ali udeležba na srečanjih delovnih skupin, pomoč pri zagotavljanju prostora, specifične naloge določene v letnem načrtu, po možnosti iskanje projektnih virov financiranja in delo na projektih.

- b. **Deležniki za področje staranja in medgeneracijskega sožitja v občini.** Deležniki sodelujejo prostovoljsko v okviru lokalne akcijske skupine, delovnih skupin in po potrebi ožje skupine (trojke) ter individualno. Za svojo vlogo v okviru ene ali več teh skupin so

imenovani. Sodelovanje deležnikov pri uresničevanju posamezne aktivnosti letnega načrta se lahko tudi finančno ovrednoti ali ponudi priložnost v obliki razpisa.

- c. V skladu s pogodbo o včlanjenosti občine Sevnica v Slovensko in svetovno mrežo starosti prijaznih mest ali občin, je strokovni svetovalec **Inštitut Antona Trstenjaka za gerontologijo** in medgeneracijsko sožitje. Strokovni svetovalec sodeluje pri uresničevanju dela na strategiji skladno s pravili, občina pa se lahko z Inštitutom dogovori tudi o dodatnem sodelovanju.

7.3 Finančni viri

Uresničevanje strategije se lahko financira iz različnih virov: iz občinskega proračuna, iz obstoječih kadrovskih kapacitet, iz tekočih in novih projektov, npr. nacionalni projekti, projekti LAS, mednarodni projekti, nacionalni programi MDDSZ kot je Mreža medgeneracijskih programov za kakovostno staranje Inštituta Antona Trstenjaka ipd., lahko se iščejo tudi donatorska sredstva, del uresničevanja sloni na prostovoljskem delu.

Za izvajanje strategije se zagotovijo potrebna sredstva v tekočem proračunu, za vsako leto posebej.

8 EVALVIRANJE STRATEGIJE

Evalvacija je **namenjena** učinkovitemu in kakovostnemu izvajanju strategije. Vodilo evalvacije je, da pogled nazaj odpira pogled naprej. Pri tem je še posebej pomembno, da se sproti beleži, kaj vse je bilo že narejenega, saj že doseženi uspehi dajejo skupnosti motivacijo in moč za nadaljnje uresničevanje ciljev. Poleg tega redno in sistematično spremljanje napredka pove, katere so močne in katere šibke točke v skupnosti, katera področja se razvijajo hitreje in katera morda stojijo in bi bilo potrebno pospešiti njihovo uresničevanje, po potrebi dopolniti specifične cilje, ukrepe in možne rešitve. Nenazadnje je namen evalvacije tudi transparentnost dela in poročanje o napredku pri uresničevanju strategije širši javnosti. Beleženje, kaj vse je bilo narejeno, je v tem oziru vezano tudi na obveščanje javnosti.

Za doseganje teh namenov evalvacije **sta predvideni dve vrsti evalvacije**: krajša letna evalvacija in temeljitejša petletna evalvacija.

- **Krajša letna evalvacija** se dela vsako leto pred pripravo letnega načrta in/ali takoj po njegovem zaključku. Obvezno jo je definirati (minimalno kazalnike) v letnem načrtu pred pričetkom izvajanja aktivnosti.
- **Temeljitejša evalvacija** se naredi vsakih pet let. Le-ta se naredi z vidika rezultatov in z vidika procesa. Med drugim se obvezno preveri doseganje strateških ciljev in specifičnih ciljev in ukrepov ter sodelovanje deležnikov pri uresničevanju strategije.

Obe vrsti evalvacije **pripravlja in vodi** koordinator, v dogovoru pa lahko pri njej bolj ali manj sodeluje ali jo vodi strokovni svetovalec in/ali izvajalci aktivnosti (npr. delovno skupino, lokalno akcijsko skupino). Evalvacijo lahko pripravi v sodelovanju z ožjo skupino (trojko). V vsakem primeru pa jo mora pred končnim izdelkom predložiti najprej Inštitutu Antona Trstenjaka v strokovni pregled, nato pa tudi lokalni akcijski skupini; priporočljivo je, da je letni evalvaciji vsako leto namenjen del enega od srečanj lokalne akcijske skupine ter vodstva občine.

Nekateri predlogi za evalviranje:

- Evalviranje po principih Svetovne zdravstvene organizacije in kategorijah za izbor; za vsako od aktivnosti opredeliti koliko je doprinesla k principom ali pa katera aktivnost je najboljše odgovorila posameznemu principu:
  - Razvoj enega ali več področij
  - Povezovanje deležnikov in skupnosti
  - Vključevanje ranljivih skupin
  - Hitri in vidni rezultati
- Evalvacija realnosti izbora aktivnosti: ali so imele te aktivnosti realne možnosti za izpeljavo?

- Evalvacija trajnosti in uravnovešenosti izbora aktivnosti
- Evalvacija doseganja ciljev z aktivnostmi letnega načrta
- Evalvacija, namenjena razvoju posamezne aktivnosti, npr. kaj so bile pri izvedbi aktivnosti močne in kaj šibke točke?
- Evalvacija merjenja učinka, npr. kakšen učinek so imele aktivnosti za udeležence, kakšen za izvajalce?
- Evalvacija merjenja odmeva, npr. kakšen odmev je imela aktivnost v širši skupnosti?

Rezultati evalvacije so, vsaj v neki obliki, javno dostopni, so tudi aktivno in poljudno predstavljeni širši javnosti.

9 POSTOPEK SPREJEMANJA STRATEGIJE

Strategijo z vsemi njenimi prilogami sprejme občinski svet.

10 PRILOGE

Strategijo z vsemi njenimi prilogami sprejme občinski svet.

Priloga1_Študija

Priloga2_Letni načrt 2025

Priloga3_Povzetek